

Praktični vodnik za uporabo evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

v skladu z Uredbo (ES) št. 861/2007 Evropskega parlamenta
in Sveta z dne 11. julija 2007 o uvedbi evropskega postopka
v sporih majhne vrednosti

Kazalo

1. Uvod	6
1.1. Cilj in namen evropskega postopka v sporih majhne vrednosti	7
1.2. Splošno ozadje	7
1.3. Zgodovinsko in politično ozadje predloga	9
1.3.1. Konferenca Down Hall	9
1.3.2. Politični okvir	10
1.4. Razvoj evropskega postopka v sporih majhne vrednosti	10
1.4.1. Prvi koraki k predlogu	10
1.4.2. Pogajanja in šest načel	11
1.4.3. Spremenjena uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti – pregled	12
1.5. Razvoj civilnega pravosodja EU in povezava z drugimi instrumenti	12
1.5.1. Razvoj novih instrumentov in odprava eksekviture	12
1.5.2. Medsebojna povezanost z drugimi instrumenti – uredba o postopku za evropski plačilni nalog in uredba Bruselj I (prenovitev)	13
1.5.3. Evropska instrumenta ARS in SRS	14
2. Evropski postopek v sporih majhne vrednosti: področje uporabe	16
2.1. Materialno področje uporabe Uredbe	17
2.1.1. Finančna omejitev zahtevkov v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti	17
2.1.2. Predmet urejanja – denarni in nedenarni zahtevki	17
2.1.3. Predmet urejanja – izključena področja	18
2.1.4. Predmet urejanja – vključena področja	19
2.1.5. Civilne in gospodarske zadeve – razlaga Sodišča Evropske unije	20
2.2. Geografsko področje uporabe Uredbe	24
2.2.1. Splošno geografsko področje uporabe	24
2.2.2. Čezmejne zadeve	24
2.3. Čas veljavnosti	24
2.4. Veljavnost drugih instrumentov EU	25
2.4.1. Uredba Bruselj I (prenovitev)	25
2.4.2. Uredba o vročanju in uredba o pridobivanju dokazov	25

2.4.3. Uredba o evropskem nalogu za izvršbo in uredba o postopku za evropski plačilni nalog.	26
2.4.4. Drugi instrumenti EU	27
2.5. Povezava z nacionalno zakonodajo	28
2.5.1. Nacionalno procesno pravo.	28
2.5.2. Nacionalno materialno pravo	29
3. Začetek postopka.	30
3.1. Začetek in praktična pomoč.	31
3.2. Pristojno sodišče	31
3.2.1. Pravila EU o pristojnosti – uredba Bruselj I (prenovitev)	31
3.2.2. Lokalna ali „nacionalna“ pravila o pristojnosti.	34
3.3. Uporaba obrazca zahtevka	34
3.3.1. Ocenjevanje zahtevka	34
3.3.2. Obravnava obresti.	35
3.4. Strošek vložitve zahtevka	35
3.5. Priloge k obrazcu zahtevka	35
3.6. Pošiljanje zahtevka sodišču.	35
3.7. Jezik.	36
3.8. Sodne poravnave.	36
4. Potek postopka, potem ko sodišče prejme zahtevek	38
4.1. Popravek ali dopolnitev obrazca zahtevka s strani tožeče stranke	39
4.1.1. Sodišče preveri obrazec zahtevka	39
4.1.2. Sodišče obvesti tožečo stranko o tem, ali je zahtevek izven področja uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti.	39
4.1.3. Poziv tožeči stranki, naj dopolni ali popravi obrazec zahtevka.	39
4.2. Pošiljanje obrazca zahtevka toženi stranki.	40
4.2.1. Sodišče pošlje kopijo obrazca zahtevka A in obrazec C.	40
4.2.2. Rok.	40
4.2.3. Načini vročitve.	40
4.3. Kaj lahko tožena stranka stori po prejemu obrazca zahtevka	43
4.4. Ko zahtevek ali nasprotna tožba presega omejitve	44
4.5. Nasprotna tožba	44
4.6. Roki	45
4.7. Jezik.	45

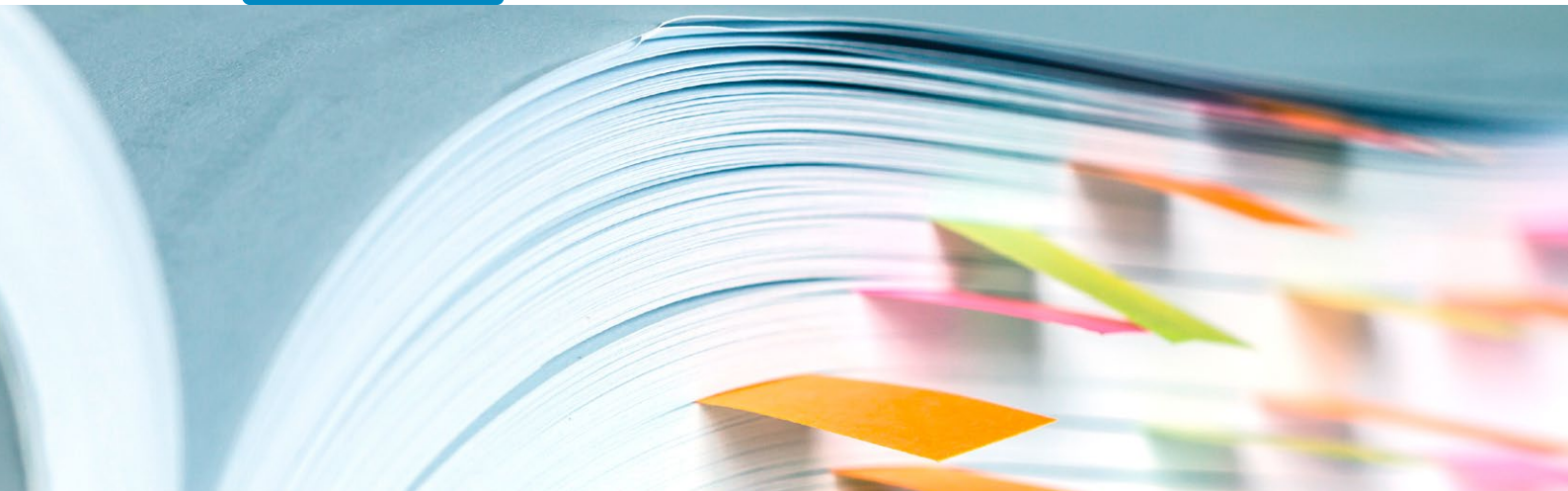
5. Ugotavljanje dejstev	46
5.1. Dolžnost sodišča glede spornih zadev	47
5.1.1. Sodišče prevzame pobudo pri ugotavljanju dejstev	47
5.1.2. Sodišče opredeli načine pridobivanja dokazov in vrsto dokazov	47
5.2. Dodatni podatki tožeče in tožene stranke	47
5.3. Sodišče se odloči za izvedbo obravnave	48
5.3.1. Sodišče izvede obravnavo samo, če je to potrebno	48
5.3.2. Sodišče lahko zavrne zahtevo za obravnavo	48
5.4. Pridobivanje dokazov	48
5.5. Uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) na glavnih obravnava in za pridobivanje dokazov	49
5.6. Vloga sodišča	49
5.6.1. Sodišče določi postopek	49
5.6.2. Sodišče obvesti stranke o postopkovnih vprašanjih	50
5.7. Roki	50
6. Sodba	52
6.1. Izrek sodbe	53
6.1.1. Zamudna sodba – splošno	53
6.1.2. Zamudna sodba – nasprotna tožba	53
6.2. Sodba po prejemu vseh podatkov in po pridobitvi dokazov	53
6.2.1. Če obravnave ni	53
6.2.2. Po obravnavi	53
6.3. Oblika, vsebina in vročitev sodbe	54
6.3.1. Sodba mora biti za vročitev strankam v pisni obliki	54
6.3.2. Jezik sodbe za vročitev	54
6.3.3. Vročitev sodbe strankam	54
6.4. Stroški	55
7. Preskus in pravna sredstva	56
7.1. Preskus v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti	57
7.1.1. Razlogi za preskus	57
7.1.2. Rezultat preskusa	58

7.2. Pravna sredstva	58
7.3. Pravno zastopanje v postopku preskusa in pravnih sredstev	58
8. Priznavanje in izvrševanje	60
8.1. Priznavanje in izvrševanje – Splošna načela	61
8.1.1. Odprava eksekviture	61
8.1.2. Postopek izvršbe – veljavno pravo	61
8.2. Zahteve evropskega postopka v sporih majhne vrednosti – postopek izvršbe	61
8.3. Uporaba potrdila v zvezi s sodbo	62
8.3.1. Obrazec D	62
8.3.2. Jezik potrdila	62
8.4. Odklonitev iz omejitev izvršbe	62
8.4.1. Odklonitev izvršbe v izjemnih okoliščinah	62
8.4.2. Postopek za izpodbijanje izvršbe	63
8.4.3. Prekinitev ali omejitev izvršbe	63
8.5. Postopek za izvršbo sodbe v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti	63
8.5.1. Koraki k izvršbi	63
8.5.2. Organi, pristojni za izvršbo	64
8.5.3. Jezikovna vprašanja – praktične posledice za izvršbo	64
8.6. Izvrševanje sodnih poravn	64
9. Zaključek	66
9.1. Pravno zastopanje	67
9.1.1. Za evropski postopek v sporih majhne vrednosti ni treba pooblastiti odvetnika	67
9.1.2. Stroški za pooblastilo odvetnika	67
9.2. Informacije in pomoč	67
9.2.1. Informacije – splošno	67
9.2.2. Informacije in pomoč strankam	68
9.3. Pregled evropskega postopka v sporih majhne vrednosti	69
Referenčni material in spletne povezave	70

1

PRVO POGLAVJE

Uvod

1.1. Cilj in namen evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

V okviru ciljev zagotavljanja dostopa do pravnega varstva in vzpostavitve območja svobode, varnosti in pravice v EU je ključni cilj evropskega postopka v sporih majhne vrednosti poenostavitev in pospešitev reševanja čezmejnih sporov majhne vrednosti znotraj EU ter zmanjšanje stroškov takih sporov znotraj EU (glej člen 1 ter uvodne izjave (1), (7), (8) in (36)).

Za dosego tega se poudarja potreba po razmeroma enostavnem postopku, ki bi se zlasti moral izvajati z uporabo standardnih obrazcev, priloženih k Uredbi. Poleg tega je vloga sodišča bistveno okrepljena pri vodenju postopka v zadevi in določanju vprašanj med strankami v zvezi z zahtevkom. Stranke lahko uporabijo postopek, ne da bi zato potrebovale pravno svetovanje, s čimer se izognejo stroškom. Zahteva, da države članice zagotovijo praktično pomoč (člen 11), pomaga strankam, da izpeljejo postopek brez pravnega strokovnega znanja. Portal e-pravosodje vsebuje oddelek o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, ki vključuje obrazce in informacije, ki jih države članice posredujejo v skladu s členom 25. Sodba je izvršljiva v drugi državi članici brez potrebe po vmesnem postopku priznavanja in izvrševanja (t. i. eksekvatur).

Postopek je na voljo tako posameznikom ali potrošnikom, za katere je lahko še zlasti primeren, kot podjetjem – zlasti malim in srednjim podjetjem –, ki se pri poslovanju soočajo s čezmejnimi spori. Cilj postopka je hitrost, kar je mogoče doseči z upoštevanjem posebnih rokov, določenih za različne faze postopka. Pomemben cilj je tudi omejitev stroškov in dolžnost sodišča je, da zagotovi, da stroški niso nesorazmerni z vrednostjo zahtevka.

1.2. Splošno ozadje

Eden glavnih pomislekov, izraženih v zvezi z delovanjem civilnega pravosodnega sistema, zlasti glede možnosti dostopa državljanov do sodnega varstva in uveljavljanja pravnih sredstev za hitro izterjavo zahtevkov brez porabe velikih vsot denarja za pravno svetovanje, je na področju zahtevkov majhne vrednosti. V teh primerih, zlasti pa pri zahtevkih posameznikov zoper podjetja ali druge osebe, so čas, trud in stroški pogosto lahko skrajno nesorazmerni z vrednostjo zahtevka.

Za obravnavo tega je večina držav članic oblikovala posebne postopke v prizadevanju za poenostavitev, pospešitev reševanja in zmanjšanje stroškov takih zahtevkov s strani posameznikov ali malih podjetij⁽¹⁾. Mnogi od teh postopkov imajo veliko skupnih značilnosti, kot so omejitev stroškov, odsotnost odvetnikov, poenostavitev pravil o dokazih in na

⁽¹⁾ Za opis nekaterih značilnosti nacionalnih postopkov v sporih majhne vrednosti glej zeleno knjigo – COM(2002) 746 final; glej tudi odstavek 1.4.1 in opombo 8.

splošno večja odgovornost sodišč pri vodenju postopkov ter hitrejšem reševanju sporov z odločbo sodišča ali dogovorom strank.

Pomisleki, ki so privedli do takšnih pobud na ravni nacionalnih pravnih sistemov, so toliko bolj prisotni pri uveljavljanju zahtevkov majhne vrednosti prek meja držav članic EU, in sicer zaradi dodatnih težav, ki se pojavljajo v takih primerih zaradi nepoznavanja postopkov v drugih državah članicah ter potrebe po vodenju postopka v različnih jezikih. To je privedlo do oblikovanja evropskega postopka v sporih majhne vrednosti (odstavek 1.3) in vzpostavitve mehanizmov za alternativno reševanje sporov (ARS) in spletno reševanje sporov (SRS) na ravni EU, vključno s platformo za SRS (odstavek 1.5.3).

1.3. Zgodovinsko in politično ozadje predloga

1.3.1. Konferenca Down Hall⁽²⁾

Glede na težave, navedene v prejšnjem odstavku, je bilo popolnoma jasno, da bi bilo treba zgodaj prevzeti pobudo za proučitev možnosti vzpostavitve posebnega postopka na evropski ravni za obravnavo potrošniških zahtevkov in zahtevkov majhne vrednosti. Tako je na konferenci v Angliji v času britanskega predsedovanja v prvi polovici leta 1998 potekala razprava o možnostih oblikovanja evropskega postopka za obravnavo potrošniških in drugih zahtevkov majhne vrednosti.

Na tej konferenci se je predstavitev različnih vrst postopkov v Evropi in drugje udeležilo veliko število strokovnjakov iz različnih držav članic ES ter predstavnikov evropskih institucij⁽³⁾. Splošno soglasje na konferenci je bilo, da bi bil razvoj posebnega evropskega postopka za potrošniške in druge zahtevke majhne vrednosti lahko koristen za reševanje sporov znotraj Skupnosti, zlasti ob upoštevanju povečane

mobilnosti posameznikov in čezmejne trgovine ter očitnih težav, ki se pojavljajo pri posameznikih in malih podjetjih, ki uveljavljajo pravna sredstva v zvezi s takimi zahtevki.

⁽²⁾ Konferenca je potekala 22. in 23. junija 1998 v Down Hallu, Hatfield Heath, Hertfordshire. Sklicevanje na to konferenco in poročilo o njej je na voljo na straneh 59 in 60 ter pod opombo 185 zelene knjige.

⁽³⁾ Predstavniki so se na primer seznanili o postopkih v sporih majhne vrednosti, ki v Singapurju potekajo prek spleta, in o manjših potrošniških zahtevkih v Lizboni, kjer se prav tako obravnavajo nekateri čezmejni zahtevki med Portugalsko in Španijo.

1.3.2. Politični okvir

Sprejetju Amsterdamske pogodbe so sledile številne politične izjave, najpomembnejša med njimi je zapisana v sklepih vrha iz Tampereja, ko so se voditelji vlad ES prvič zbrali, da bi razpravljali o pravosodnih zadevah⁽⁴⁾. Temu je sledil program ukrepov, ki je bil vzpostavljen za izvajanje sklepov iz Tampereja⁽⁵⁾ in je bil nato potrjen v haaškem programu⁽⁶⁾.

1.4. Razvoj evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

1.4.1. Prvi koraki k predlogu

Evropska komisija je leta 2000 prevzela pobudo z objavo vprašalnika za ugotovitev trenutne razpoložljivosti postopkov v sporih majhne vrednosti v državah članicah ES⁽⁷⁾. Temu je sledila zelena knjiga, ki je bila izdana na podlagi sprememb Pogodbe ES, ki izhajajo iz Amsterdamske pogodbe in sklepov iz Tampereja, vsebovala pa je različne predloge za ukrepe za izpolnjevanje izraženih političnih zavez, predvsem potrebo po uvedbi poenostavljenega postopka v sporih majhne vrednosti, kar bi olajšalo dostop do pravnega varstva. Zajemala je tudi zadeve v zvezi z evropskim plačilnim nalogom za nesporne dolgove⁽⁸⁾.

⁽⁴⁾ Glej uvodno izjavo (4); odstavka 30 in 34 sklepov, ki sta na voljo na http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm, kjer je v zvezi s spori majhne vrednosti zapisano: odstavek 30 – „Evropski svet poziva Svet, naj na podlagi predlogov Komisije uvede minimalne standarde za zagotavljanje..... posebna skupna procesna pravila za poenostavitev in pospešitev sodnih postopkov v čezmejnih potrošniških in gospodarskih sporih majhne vrednosti....“, in odstavek 34 – „v civilnih zadevah Evropski svet poziva Komisijo, naj poda predlog za nadaljnje zmanjšanje števila vmesnih ukrepov, ki so še vedno potrebni za omogočanje priznanja in izvršitve odločbe ali sodb v zaproseni državi. Kot prvi korak bi bilo treba odpraviti te vmesne postopke za naslove v zvezi s potrošniškimi in gospodarskimi spori majhne vrednosti....“.

⁽⁵⁾ Glej oddelek 1.B.4 programa, kakor je bil objavljen v Uradnem listu Evropske unije z dne 15. januarja 2001, C 12/1, str. 4; glej tudi uvodno izjavo (5).

⁽⁶⁾ Glej odstavek 3.4.2 programa, kakor je bil objavljen v Uradnem listu Evropske unije z dne 3. marca 2005, C 53/1, str. 53.

⁽⁷⁾ Glej poročilo Evelyne Serverin z naslovom „Des Procedures de Traitement judiciaire des demandes de faible importance etc“, Cachan, 2001, kot je navedeno v opombi 2 na strani 8 zelene knjige.

⁽⁸⁾ Zelena knjiga COM(2002) 746 final, objavljena 20. decembra 2002; zelena knjiga je navedena v uvodni izjavi (6).

Komisija je predložila predlog uredbe marca 2005⁽⁹⁾, medtem ko je že prej podala predlog za postopek za evropski plačilni nalog⁽¹⁰⁾. Uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti je začela veljati 1. januarja 2009.

1.4.2. Pogajanja in šest načel

Glede na to, da je za vzpostavitev evropskega postopka v sporih majhne vrednosti za čezmejne primere kot alternative nacionalnim postopkom obstajalo splošno politično soglasje, so se pogajanja lahko osredotočila na vsebino postopka. Ena od spornih točk je bila vrednost finančne omejitve oziroma odgovor na vprašanje: „Kaj je majhna vrednost?“, nekatere države članice so želele določiti razmeroma nizko omejitev, medtem ko so druge omejitev želele določiti tako, da bi bilo mogoče obravnavati večino zahtevkov potrošnikov. Kompromis o tem vprašanju je bil na koncu dosežen z razpravami Evropskega parlamenta in Sveta.

Ključni trenutek v razpravah Sveta je bil, ko so ministri za pravosodje sprejeli nekatera načela, ki naj bi bila podlaga pogajanj

in samega postopka. Ta so na voljo v dokumentu predsedstva, ki je bil ministrom predložen novembra 2005⁽¹¹⁾:

- evropski postopek v sporih majhne vrednosti bi moral v prvi vrsti biti pisni postopek – glej člen 5(1) in uvodno izjavo (14);
- ustna obravnava bi bila sklicana v primeru, če bi bilo sodišče mnenja, da je to potrebno;
- za zagotovitev, da bo postopek potekal hitro in učinkovito, bi bilo treba za posamezne faze določiti roke;
- spodbuja se uporaba sodobne komunikacijske tehnologije, da se omogoči lažje izvajanje obravnav in izvajanje dokazov – glej člen 8 in člen 9(1);
- pravno zastopanje ne bi smelo biti obvezno – glej člen 10;
- sodišče bi moralo zagotoviti, da so stroški, ki se izterjajo od neuspešne stranke, sorazmerni z vrednostjo zahtevka – glej člen 16.

Kot je razvidno iz besedila Uredbe, so bila načela iz prejšnjega odstavka dejansko sprejeta in so pomembna podlaga za postopek.

⁽⁹⁾ COM(2005) 87 final, objavljeno 15. marca 2005.

⁽¹⁰⁾ COM(2004) 173 final, objavljeno 25. maja 2004.

⁽¹¹⁾ Obvestilo predsedstva Svetu št. 15054/05 z dne 29. novembra 2005; JUSTCIV 221/CODEC 1107.

1.4.3. Spremenjena uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti – pregled

Evropski postopek v sporih majhne vrednosti je bil ocenjen leta 2013⁽¹²⁾, istega leta pa je Evropska komisija objavila poročilo⁽¹³⁾ in sprejela predlog⁽¹⁴⁾ spremembe Uredbe. Glavni sklepi so bili, da je postopek olajšal reševanje čezmejnih sporov majhne vrednosti v EU ter zmanjšal stroške in skrajšal postopke. Toda postopek se je premalo uporabljal zaradi omejenega področja uporabe in nepoznavanjem postopka v pravni praksi v nekaterih državah članicah. Poleg tega je bilo ugotovljenih nekaj manjših pomanjkljivosti v pravilih.

Leta 2015 je bila sprejeta Uredba (EU) 2015/2421, ki spreminja uredbo o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti. Spremenjena različica uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti je začela učinkovati 14. julija 2017. Najpomembnejša sprememba je dvig denarne omejitve v postopku z 2 000 EUR na 5 000 EUR (člen 2). Namen večine drugih sprememb je okrepiti uporabo tehnologije komuniciranja na daljavo, med drugim za vodenje ustreznih obravnav (člen 8), ter pridobivanje dokazov (člen 9) in plačilo sodnih taks na daljavo (člen 15a).

Druge spremembe vključujejo poudarek, da gre v osnovi za pisni postopek (člen 5), okrepljeno praktično pomoč za stranke (člen 11) in pojasnitev pravila o minimalnem standardu za preskus (člen 18). Vključene so nove določbe v zvezi z zahtevo po sorazmernosti sodnih taks (člen 15a), jezikom potrdila za izvršbo (člen 21a) in izvršitvijo sodne poravnave (člen 23a).

Poleg tega je Uredba (EU) 2015/2421 spremenila eno določbo postopka za plačilni nalog⁽¹⁵⁾. Kadar se zoper plačilni nalog vloži ugovor, člen 17 navedene uredbe zdaj predvideva prehod na evropski postopek v sporih majhne vrednosti, kjer je tak postopek mogoče uporabiti.

1.5. Razvoj civilnega pravosodja EU in povezava z drugimi instrumenti

1.5.1. Razvoj novih instrumentov in odprava eksekvatore

Od sprejetja uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti so bili oblikovani številni novi instrumenti, obstoječi instrumenti pa so

⁽¹²⁾ Ocena socialno-ekonomskega vpliva možnosti politike za prihodnost uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, RDT-L05-2010, Deloitte, Bruselj, 19. 7. 2013.

⁽¹³⁾ COM(2013) 795 final.

⁽¹⁴⁾ COM(2013) 794 final.

⁽¹⁵⁾ Uredba št. 1896/2006.

bili spremenjeni. Novost, ki sta jo prinesla uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti in postopek za evropski plačilni nalog, je bila odprava eksekvatur, tj. postopka, ki omogoča, da se sodba, izdana v eni državi članici, priznava in izvrši v drugi. Medtem je eksekvaturu odpravil tudi ključni instrument na področju reševanja čezmejnih sporov – uredba Bruselj I (prenovitev)⁽¹⁶⁾ –, vendar ta ne vsebuje elementov, ki bi olajševali reševanje sporov majhne vrednosti. Poleg tega so razlogi, na podlagi katerih je mogoče v državi članici izvršitve z nacionalnim postopkom uveljaviti zavrnitev izvršitve, v uredbi Bruselj I (prenovitev) obsežnejši od razlogov iz uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti oziroma uredbe o postopku za evropski plačilni nalog, zato lahko slednji uredbi izvršitev pospešita. Poglavje 7 tega vodnika obravnava pravna sredstva in preskus.

1.5.2. Medsebojna povezanost z drugimi instrumenti – uredba o postopku za evropski plačilni nalog in uredba Bruselj I (prenovitev)

Uredbi, ki sta najtesneje povezani z uredbo o postopku v sporih majhne vrednosti sta uredba o postopku za evropski plačilni nalog in uredba Bruselj I (prenovitev) iz odstavka 1.5.1 tega vodnika. V istem obdobju so potekala pogajanja o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti in postopku za evropski plačilni nalog, ki sta bila prva prava evropska civilna postopka. Medtem ko se evropski postopek v sporih majhne

vrednosti uporablja za sporne in nesporne zahtevke v čezmejnih primerih z vrednostjo do največ 5 000 EUR, se postopek za evropski plačilni nalog uporablja samo za nesporne zahtevke, vendar njegova uporaba ni omejena na najvišji znesek. Kot je opisano v odstavku 1.4.3 tega vodnika, je povezava med tema instrumentoma določena v členu 17 uredbe o postopku za evropski plačilni nalog, ki se sklicuje na evropski postopek v sporih majhne vrednosti, kadar se zoper nalog vloži ugovor in pod pogojem, da zahtevek sodi na področje uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. Poleg tega se posebna pravila o vročitvi listin, določena v uredbi o postopku za evropski plačilni nalog, uporabljajo kot standardna pravila (člen 13(4) uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti). Podrobnejše informacije o tem so na voljo v odstavku 2.4.3 tega vodnika.

Uredba Bruselj I (prenovitev) je pomembna za določitev, katero sodišče je pristojno za zahtevek v okviru postopka v sporih majhne vrednosti v smislu člena 4 uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti. V ta namen se obrazec zahtevka A sklicuje na pravila glede pristojnosti iz te uredbe. Člen 3 uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, ki opredeljuje čezmejne zadeve, se dodatno sklicuje na to uredbo v zvezi z določitvijo stalnega prebivališča strank. Poleg tega je treba nekatere pojme, ki se uporabljajo v uredbi o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, tolmačiti na podlagi pojmov iz uredbe Bruselj I

⁽¹⁶⁾ Uredba št. 1215/2012.

(prenovitev), zlasti „civilne in gospodarske zadeve“ v smislu člena 2(1). Več podrobnosti je na voljo v odstavku 2.4.1.

Druga instrumenta, ki sta pomembna za uporabo evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, sta uredba o vročitvi pisanj (uredba o vročanju)⁽¹⁷⁾ in uredba o pridobivanju dokazov (uredba o dokazih)⁽¹⁸⁾, ki se uporabljata kot standardni pravili, kadar evropski postopek v sporih majhne vrednosti ne vključuje pravil o čezmejni vročitvi ali dokazih. Glej tudi odstavek 2.4.2 tega vodnika.

1.5.3. Evropska instrumenta ARS in SRS

Evropski postopek v sporih majhne vrednosti bi bilo treba obravnavati tudi v okviru cilja civilnega pravosodja EU, da zagotovi najboljše možno reševanje sporov. V državah članicah vse bolj narašča pomen shem za alternativno reševanje sporov (ARS) na potrošniškem področju in pri manjših sporih med podjetji, za katere je primeren evropski postopek v sporih manjše vrednosti. Za lažje sodno reševanje sporov direktiva o mediaciji iz leta 2008⁽¹⁹⁾ določa minimalna pravila za mediacijo v

čezmejnih sporih. Leta 2013 sta bili sprejeti direktiva o alternativnem reševanju potrošniških sporov (direktiva ARS)⁽²⁰⁾ in uredba o spletnem reševanju potrošniških sporov (uredba SRS)⁽²¹⁾. Direktiva ARS se uporablja za postopke domačih in čezmejnih sporov in vključuje pravila o organih in postopkih ARS, informacijah, ki jih je treba posredovati potrošnikom in trgovcem, in sodelovanju med organi ARS ter določenimi nacionalnimi organi. Uredba SRS je vzpostavila platformo za spletno reševanje sporov ([platformo za SRS](#)), prek katere je mogoče vložiti pritožbe, ki jih nato rešujejo ustrezni kvalificirani nacionalni organi ARS⁽²²⁾.

⁽¹⁷⁾ Uredba št. 1393/2007.

⁽¹⁸⁾ Uredba (ES) št. 1206/2001.

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2008/52/ES.

⁽²⁰⁾ Direktiva 2013/11/EU.

⁽²¹⁾ Uredba (EU) št. 524/2013.

⁽²²⁾ Glej <http://www.odreurope.com/eu-odr-platform>

2

DRUGO POGLAVJE

Evropski postopek v sporih majhne vrednosti: področje uporabe

Področje uporabe evropskega postopka v sporih manjše vrednosti je določeno v členih 2 in 3 Uredbe. Najpomembnejši elementi so finančno omejitve, predmet urejanja in čezmejna narava. Kadar je zahtevek izven področja uporabe te uredbe, sodišče o tem obvesti tožečo stranko. Zadeva se obravnava v skladu z nacionalnimi procesnimi pravili države članice, v kateri teče postopek, razen če ga tožeča stranka zahtevka ne umakne (člen 4(3)).

2.1. Materialno področje uporabe Uredbe

Uredba določa dva elementa materialnega področja uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, in sicer finančno omejitve zahtevkov, ki se lahko vložijo na podlagi postopka, ter predmet zahtevka. Na splošno zahtevki, katerih predmet spada v splošni opis „civilnih in gospodarskih“ zadev, spadajo v področje uporabe, vendar so predmet številnih omejitev in izključitev. Izraz „civilni in gospodarski“ je obširno razložilo Sodišče Evropske unije.

2.1.1. Finančna omejitev zahtevkov v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

Evropski postopek v sporih majhne vrednosti se vse od sprejetja sprememb na podlagi Uredbe (EU) 2015/2421 (glej odstavek 1.4.3 tega vodnika) uporablja za zahtevke, katerih vrednost ne presega 5 000 EUR.

Podobne zgornje meje se uporabljajo tudi v nacionalnih postopkih v sporih majhne vrednosti, vendar se razpon njihove vrednosti med državami članicami razlikuje. Ta meja se uporablja tudi za nasprotno tožbo: če nasprotna tožba presega mejo, se zahtevek in nasprotna tožba obravnava v skladu z nacionalnim procesnim pravom (člen 5(7)).

V členu 2(1) je opredeljeno, kako se določi vrednost zahtevka. V prvi vrsti sodišče, ki je pristojno za odločitev v zvezi z zahtevkom, določi vrednost zahtevka na datum prejetja. Nato se izračuna vrednost brez dodanih obresti, zahtevanih na glavni zahtevek, ter brez vseh stroškov in izdatkov, ki se lahko prištejejo zahtevku. Ta izključitev ne bi izključila posamičnega zahtevka, ki se na primer nanaša samo na plačilo obresti za dolg, ki je že bil izplačan⁽²³⁾.

2.1.2. Predmet urejanja – denarni in nedenarni zahtevki

V nasprotju s postopkom za evropski plačilni nalog, ki je omejen na denarne zahtevke, so nedenarni zahtevki lahko predmet zahtevka v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, kar je predvideno v delu 7 obrazca zahtevka; za izpolnjevanje obrazca glej odstavek 3.2 tega vodnika. V nedenarnem zahtevku bi si tožeča stranka lahko na primer prizadevala za preprečitev pravne kršitve, na primer nepooblaščenice hoje po zemljišču ali škode na lastnini, oziroma bi

⁽²³⁾ Glej odstavek 4.5 v zvezi z posledicami vrednosti nasprotne tožbe pri ugotavljanju, ali je zahtevek na področju uporabe ali ne.

zahtevala zavarovanje izpolnitve obveznosti, kot so dostava blaga ali druga izvedba naročila. Če je zahtevek nedenarne narave, mu je treba določiti vrednost, ki je znotraj finančnih omejitev evropskega postopka v sporih majhne vrednosti.

2.1.3. Predmet urejanja – izključena področja

2.1.3.1. Splošne izključitve

Iz Uredbe so izključene nekatere zadeve, zlasti iz materialnega področja uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, za katere bi se sicer lahko štelo, da so vključene na področje „civilnih in gospodarskih zadev“. Mednje spadajo davčne, carinske in upravne zadeve ter odgovornost države za dejanja ali opustitve dejanj pri izvajanju javne oblasti, znana tudi kot *acta iure imperii*. Če zahtevek obravnava takšne izključene zadeve, ga bo sodišče, ki ga je prejelo, moralo po uradni dolžnosti zavrniti, saj ne spada na področje uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti.

2.1.3.2. Področja, ki so posebej izključena s členom 2(2)

Poleg tega Uredba določa, da se ne uporablja za nekatere druge posebne zadeve, za katere se šteje, da spadajo pod pojem civilnih in gospodarskih zadev. Te izključitve, ki so obsežnejše in drugačne od tistih, ki so zajete v uredbi o postopku za evropski plačilni nalog, so podrobno določene v členu 2(2) ter prikazane v naslednjem okvirčku.

- (a) osebno stanje ali pravna sposobnost fizičnih oseb;
- (b) premoženjske pravice iz zakonske zveze ali iz razmerja, za katerega se v skladu s pravom, ki se zanj uporablja, šteje, da ima primerljiv učinek kot zakonska zveza;
- (c) prežिवninske obveznosti, ki izhajajo iz družinskega razmerja, starševstva, zakonske zveze ali svaštva;
- (d) oporoke in dedovanje, vključno s prežिवninskimi obveznostmi, ki so nastale zaradi smrti;
- (e) stečaj, postopki v zvezi z likvidacijo plačilno nesposobnih družb ali drugih pravnih oseb, postopki prisilne poravnave in podobni postopki;
- (f) socialna varnost;
- (g) arbitraža;
- (h) delovno pravo;
- (i) najem ali zakup nepremičnine, razen tožb z denarnimi zahtevki, ali
- (j) kršitve zasebnosti in osebnostnih pravic, vključno z obrekovanjem.

2.1.4. Predmet urejanja – vključena področja

2.1.4.1. Civilne in gospodarske zadeve – splošno

Predmet urejanja, ki spada na materialno področje uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, se nanaša predvsem na civilne in gospodarske zadeve. Kot je določeno v členu 2(1), za uporabo Uredbe pomen tega izraza ni odvisen od sodišča, ki odloča o zahtevku, ali nacionalne zakonodaje katere koli države članice. Prav tako ga je treba razumeti v skladu z neodvisno razlago besed, kot se uporablja v drugih instrumentih EU, vključno z uredbo Bruselj I (prenovitev) in uredbo o evropskem plačilnem nalogu.

2.1.4.2. Pomen civilnih in gospodarskih zadev

Izraz ni opredeljen v Uredbi, vendar se na splošno razume, da je treba razlikovati med civilnimi zadevami na eni strani in zadevami javnega prava na drugi. Sodišče Evropske unije je izreklo številne sodbne, ki določajo obseg in učinke tega razlikovanja v okviru različnih instrumentov. Kljub razlikovanju je Sodišče razsodilo, da obstajajo nekatere zadeve javnega prava, za katere se vseeno šteje, da spadajo med civilne in gospodarske zadeve. To je do neke mere odvisno od odločitev, ki jih je sprejelo Sodišče v razlagi drugih instrumentov, zlasti uredbe Bruselj I in njenih predhodnic. Podrobnosti o teh odločitvah so navedene v odstavku 2.1.5.

2.1.5. Civilne in gospodarske zadeve – razlaga Sodišča Evropske unije

2.1.5.1. Samostojen pomen

V številnih primerih je Sodišče Evropske unije razsodilo, da za zagotovitev, da so pravice in obveznosti, ki izhajajo iz ustreznih instrumentov, enakovredne in enotne, izraza „civilne in gospodarske zadeve“ ni mogoče razlagati v zvezi s samo enim pravnim sistemom, temveč mu je treba določiti samostojen pomen, ki izhaja iz ciljev in ureditve zakonodaje EU ter splošnih načel, ki izhajajo iz korpusa nacionalnih pravnih sistemov kot celote. Sodišče je na splošno menilo, da sta pri odločitvi, ali je spor civilne ali gospodarske narave, pomembna dva elementa:

- predmet spora in s tem osnova ter narava ukrepa in
- vključene stranke in narava odnosa med njimi.

Za primer stališča Sodišča EU o tem vprašanju glej zadevo *Apostolides proti Orams*⁽²⁴⁾, v kateri je Sodišče povzelo stališče na podlagi uredbe Bruselj I (predhodnica uredbe Bruselj I (prenovitev)):

„[...] Ker je treba v kar največji meri zagotoviti enakost ter enotnost pravic in obveznosti, ki za države pogodbenice in zainteresirane osebe izhajajo iz Uredbe št. 44/2001, „civilnih in gospodarskih zadev“ ni mogoče razlagati kot preprosto napotitev na notranje pravo ene ali druge zadevne države. Navedeni pojem je treba šteti za samostojen pojem, ki ga je treba razlagati s sklicevanjem na, po eni strani, cilje in ureditev Uredbe, in po drugi strani, na splošna načela, ki izhajajo iz nacionalnih pravnih ureditev. Samostojna razlaga pojma „civilne in gospodarske zadeve“ privede do tega, da so nekatere sodne odločbe zaradi narave pravnega razmerja med strankama ali zaradi predmeta spora izključene iz področja uporabe Uredbe št. 44/2001 [...]“.

2.1.5.2. Ukrepi, ki vključujejo javni organ

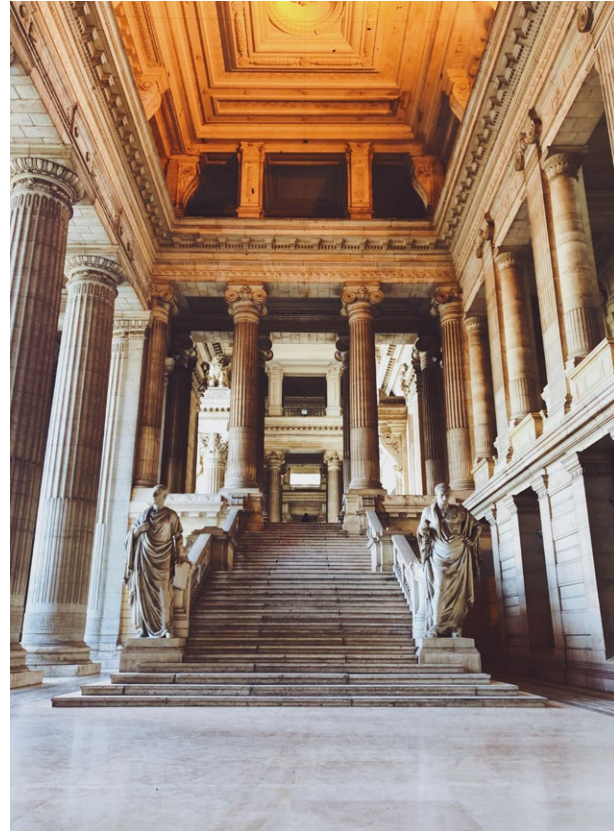
Za ukrepe, ki vključujejo javni organ, je Sodišče določilo, da zadeva ni „civilna ali gospodarska“, če zadeva spor med javnim organom in fizično osebo, ko javni organ nastopa kot izvajalec javnih pooblastil. Sodišče zato razlikuje med ukrepi, znanimi kot *acta iure imperii*, ki se v nobenem primeru ne razumejo kot pojem „civilne in gospodarske zadeve“ za uporabo evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, in *acta iure gestionis*, ki so na splošno dejavnosti gospodarske narave,

⁽²⁴⁾ Zadeva C-420/07, ZDl. 2009, str. I-3571, zlasti točki 41 in 42, v kateri sta bili med drugim navedeni zadeva *LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG proti Eurocontrol* (C-29/76, Recueil 1976, str. 1541) in novejša zadeva *Lechouritou proti Dimosiotis Omospondiakis Dimokratias tis Germanias* (C-292/05, ZDl. 2007, str. I-1519).

ki jih izvaja država in so vključeni v navedeni pojem. Sodišče Evropske unije se je glede tega vprašanja opredelilo v zadevi *Apostolides*⁽²⁵⁾:

„[...] Sodišče je tako menilo, da čeprav določeni spori med javnim organom in posameznikom lahko spadajo pod navedeni pojem, pa je drugače, kadar javni organ ravna v okviru izvajanja državne oblasti [...]. Izvajanje suverenih pravic državne oblasti s strani ene pravnne stranke, ker ta izvaja pooblastila, ki odstopajo od splošnih pravil, veljavnih v razmerjih med posamezniki, namreč ta spor izključuje iz civilnih in gospodarskih zadev [...]“

(²⁵) Glej opombo 17.

2.1.5.3. Zadeve Sodišča EU, ki prikazujejo razlikovanje

Razlikovanje med zadevami, ki ne spadajo pod pojem „civilnih in gospodarskih“, ter tistimi, ki spadajo, v praksi ni vedno enostavno. Sodišče EU je to proučilo v številnih posebnih zadevah, ki so podane v okvirčku na tej strani.

Zahtevki, za katere je Sodišče EU presodilo, da so „civilni in gospodarski“:

Sonntag proti Waidmann (zadeva C-172/91, Recueil 1993, str. I-1963): zahtevek za nadomestilo škode posamezniku, ki je posledica kaznivega dejanja, je civilne narave. Vendar tak zahtevek ne spada v področje uporabe pojma „civilne ali gospodarske zadeve“, če se mora povzročitelj škode obravnavati kot javni organ, ki je nastopal v zvezi z izvajanjem javnih pooblastil (v navedeni zadevi se ni šlo, da učitelj, ki nadzoruje dijake, „izvaja javna pooblastila“);

Verein für Konsumenteninformation proti Karl Heinz Henkel (zadeva C-167/00, Recueil 2002, str. I-8111): zahtevek kot preventivni ukrep organizacije za varstvo potrošnikov, da se prepreči, da bi trgovec v pogodbah s posamezniki uporabljal nepošteno pogodbene pogoje;

Gemeente Steenbergen proti Baten (zadeva C-271/00, Recueil 2002, str. I-10489): zahtevek uveljavlja regresno pravico, s katerim želi javni organ od osebe zasebnega prava izterjati znesek, ki ga je

plačal v obliki socialne pomoči razvezanemu zakoncu in otroku, če so osnova in podrobna pravila vložitve zahtevka urejena s splošnimi predpisi v zvezi s preživitvinskimi obveznostmi. Vendar če zahtevek v okviru uporabe regresne pravice temelji na določbah, s katerimi zakonodajalec na javni organ prenese pravico, navedeni zahtevek ne more spadati pod „civilne zadeve“;

Préservatrice foncière TIARD SA proti Staat der Nederlanden (zadeva C-266/01, Recueil 2003, str. I-4867): zahtevek, s katerim država od osebe zasebnega prava zahteva izvršitev zasebnopravne poroštvene pogodbe, sklenjene zato, da bi lahko tretja oseba zagotovila jamstvo, ki ga zahteva in opredeljuje ta država, je zajet s pojmom „civilne in gospodarske zadeve“, če v okviru pravnega razmerja med upnikom in porokom, kakršno izhaja iz poroštvene pogodbe, država ne izvaja pooblastil, ki odstopajo od pravil, ki veljajo za razmerja med osebami zasebnega prava;

Frahuil SA proti Assitalia (zadeva C-265/02, Recueil 2004, str. I-1543): zahtevek subrogacije po zakonu proti uvozniku, ki je dolgoval carinske dajatve, ki ga vložijo porok, ki je navedene dajatve plačal carinskim organom v okviru izpolnjevanja poroštvene pogodbe, v kateri se je zavezal, da bo jamčil za plačilo zadetnih terjatev carinskim organom s strani špediterja, kateremu je glavni dolžnik prvotno naročil, naj plača dolg, je treba obravnavati v smislu pojma „civilne in gospodarske zadeve“;

Apostolides (glej zgoraj): zahtevek za priznanje in izvršitev odločbe za plačilo odškodnine za nezakonito posedovanje zemljišča, izročitev navedenega zemljišča, njegovo obnovo v prvotno stanje in prenehanje kakršnih koli drugih nezakonitih posegov; postopek v glavni stvari poteka med posamezniki in zahtevek ni vложен proti ravnanju ali postopkom, ki vključujejo izvajanje javnih pooblastil ene od strank v zadevi, temveč proti dejanjem posameznikov;

Realchemie Nederland BV proti Bayer CropScience AG (zadeva 406/09, ECLI:EU:C:2011:668): zahtevek za priznanje in izvršitev odločbe o naložitvi globe, da se zagotovi skladnost s sodbo, izdano na področju civilnih in gospodarskih zadev, in sicer kršitev pravice intelektualne lastnine, ki je zasebna pravica delniške družbe;

Pula Parking d.o.o. proti Sven Klaus Tederahn (zadeva C-551/159, ECLI:EU:C:2017:193): postopek izvršbe, ki ga sproži družba v lasti lokalne skupnosti proti fizični osebi s stalnim prebivališčem v drugi državi članici, za izterjavo neplačane terjatve v zvezi s parkiranjem na javnem parkirišču, katerega upravljanje je navedena skupnost prenesla na to družbo, pri čemer ta terjatev ni kaznovalna, temveč pomeni le plačilo za opravljeno storitev, ne šteje za civilno in gospodarsko zadevo.

Zahtevki, za katere je Sodišče EU presodilo, da niso „civilni in gospodarski“:

LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co. KG proti Eurocontrol, glej zgoraj: zahtevek s strani javnega organa, ki je bil ustanovljen z mednarodno pogodbo, za povrnitev stroškov od osebe zasebnega prava za uporabo opreme in storitev, kjer je bila taka uporaba obvezna, stroški pa so bili določeni enostransko;

Nizozemska država proti Reinhold Rüffer (C-814/79, Recueil 1980, str. 3807): zahtevek javnega organa, odgovornega za nadzor javnih plovnih poti pri izvajanju javnih pooblastil, ki lastnika ladje toži za kritje stroškov, nastalih med odstranitvijo razbitin iz takšnih plovnih poti;

Lechouritou proti Dimosio tis Omospondiakis Dimokratias tis Germanias⁽²⁶⁾, glej zgoraj: zahtevek zastopnikov žrtev in preživelih, ki od zadevne države zahtevajo odškodnino za vojni pokol, ki so ga zakrivile vojaške sile.

⁽²⁶⁾ Glej opombo 17.

2.2. Geografsko področje uporabe Uredbe

2.2.1. Splošno geografsko področje uporabe

Uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti se uporablja v vseh državah članicah, razen na Danskem (uvodna izjava (38)).

2.2.2. Čezmejne zadeve

Evropski postopek v sporih majhne vrednosti velja le za zadeve, opredeljene kot „čezmejne zadeve“, v katerih ima vsaj ena od strank stalno ali običajno prebivališče v državi članici, ki ni tista, v kateri je sodišče, kjer poteka postopek; za opredelitev glej člen 3(1). V uvodni izjavi (5) o spremembi Uredbe (EU) 2015/2421 je določeno, da bi moralo veljati, da gre za čezmejno zadevo, če ima vsaj ena od strank stalno ali običajno prebivališče v državi članici, *za katero je ta uredba zavezujoča*, ki ni država članica, v kateri je sodišče, kjer poteka postopek. Dodano besedilo „za katero je ta uredba zavezujoča“ pomeni, da tak primer ne obstaja, kadar ima stranka, ki nima stalnega ali običajnega prebivališča v državi članici, v kateri je sodišče, kjer poteka postopek, stalno ali običajno prebivališče na Danskem.

V členu 3(3) je določeno, da je ustrezen trenutek za določitev, ali gre za čezmejno zadevo, datum, ko pristojno sodišče prejme obrazec zahtevka. Treba je opozoriti, da mora biti dejanska podlaga tega pogoja navedena v zahtevku, in sicer v delu 5 obrazca zahtevka A.

2.2.2.1. Tožeče stranke iz držav zunaj EU

Glede na opredelitev pojma „čezmejni“ in ob upoštevanju določb glede pristojnosti uredbe Bruselj I (prenovitev) lahko v določenih okoliščinah tožeča stranka s stalnim ali običajnim prebivališčem v državi, ki ni država članica EU, uporabi evropski postopek v sporih majhne vrednosti zoper toženo stranko s stalnim ali običajnim prebivališčem v EU. To bi veljalo v primeru, ko ima tožena stranka stalno ali običajno prebivališče v državi članici, ki ni država članica pristojnega sodišča, saj se v tem primeru stranka ne nahaja v isti državi kot sodišče, s čimer so izpolnjeni pogoji iz člena 3(1).

2.2.2.2. Tožene stranke iz držav zunaj EU

Tudi tožeča stranka s stalnim ali običajnim prebivališčem v državi članici EU, ki ni država članica, v kateri se nahaja pristojno sodišče, lahko vloži zahtevek v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti proti toženi stranki s stalnim ali običajnim prebivališčem zunaj EU. Osnova, na kateri bo sodišče v EU lahko pristojno za določen primer, je določena v ustreznem instrumentu EU, na primer v uredbi Bruselj I (prenovitev).

2.3. Čas veljavnosti

Uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti se v vseh državah članicah, razen na Danskem, uporablja od 1. januarja 2009. Vendar pa je zahtevek v okviru postopka mogoče vložiti, tudi če se

nanaša na obdobje pred navedenim datumom, pod pogojem, da obveznost, na kateri temelji zahtevek, še ni zastarala ali da se kakršni koli zastaralni roki, ki se uporabljajo za zahtevek, še niso iztekli v skladu z veljavnim pravom. Spremembe, ki jih je uvedla Uredba (EU) 2015/2421, se uporabljajo od 14. julija 2017.

2.4. Veljavnost drugih instrumentov EU

2.4.1. Uredba Bruselj I (prenovitev)

2.4.1.1. Pravila o pristojnosti

Uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti ne vsebuje nikakršnih pravil glede pristojnosti, zato se za določitev pristojnosti sodišč v smislu člena 4 navedene uredbe uporabijo pravila iz uredbe Bruselj I (prenovitev). Kar zadeva nadaljnjo razlago delovanja evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, je ta navedena v odstavku 3.1.1, v oddelku, ki obravnava začetek postopka.

2.4.1.2. Priznavanje in izvrševanje sodb

Ena od ključnih značilnosti evropskega postopka v sporih majhne vrednosti je odprava eksekvatur, kar pomeni, da se sodba, izdana v postopku, prizna in se lahko izvrši v drugi državi članici EU, brez potrebe, da imetnik odločbe pridobi razglasitev izvršljivosti. Kot je določeno v odstavku 1.5.1 je eksekvatura odpravljena tudi na podlagi

uredbe Bruselj I (prenovitev), vendar so razlogi za uveljavitev zavrnitve z nacionalnim postopkom v uredbi Bruselj I (prenovitev) obsežnejši. Ločen postopek za izvrševanje je določen z Uredbo, kar je v tem vodniku opisano v odstavku 8.2, v poglavju, ki obravnava navedeno temo. Treba je opozoriti, da so določbe glede priznavanja in izvrševanja iz uredbe Bruselj I še vedno na voljo za izvršbo sodb, izrečene v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, izbira, kateri postopek uporabiti, pa je na strani osebe, ki je dobila sodbo.

2.4.2. Uredba o vročanju in uredba o pridobivanju dokazov

Obe uredbi se lahko uporabita v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, saj se na splošno uporabljata za civilne postopke, v katerih se dokumenti pošljejo iz ene države članice EU v drugo, kar velja tudi za pridobivanje dokazov (glej tudi odstavek 1.5.2 tega vodnika). Vendar pa uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti vsebuje nekatere določbe v zvezi z vročitvijo listin in pridobivanjem dokazov, ki prevladujejo nad splošnimi določbami iz drugih instrumentov (člena 13 in 9). Sklicuje se tudi na nekatere določbe o vročitvi listin, ki so vključene v uredbi o postopku za evropski plačilni nalog, ki prav tako prevladujejo nad pravili iz uredbe o vročanju, če se ta razlikujejo (člen 13(4)).

2.4.3. Uredba o evropskem nalogu za izvršbo in uredba o postopku za evropski plačilni nalog

2.4.3.1. Podobnosti in razlike v primerjavi z evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti

Do določene mere je ti dve uredbi mogoče združiti skupaj z evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti, saj so jim skupne nekatere ključne značilnosti, kot so poenostavljena pravila priznavanja in izvrševanja z odpravo eksekvatur ter določba o preskusu odločb in potrdil, izdanih v skladu z ustreznimi postopki, v katerih niso bili izpolnjeni določeni minimalni standardi. V ta namen si, poleg vprašanj vročanja iz prejšnjega pododstavka, uredba o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti od uredbe o evropskem nalogu za izvršbo „izposoja“ nekatera pravila glede preskusa odločb, ki se uporabljajo za evropski postopek v sporih majhne vrednosti.

Druga skupna lastnost teh treh uredb je, da v prakso uvajajo načelo vzajemnega priznavanja sodb v civilnih zadevah. Njihov glavni cilj je poenostavitev in pospešitev čezmejnega priznavanja in izvajanja pravic upnikov v Evropski uniji. V zvezi s tem prispevajo k oblikovanju dejanskega območja pravice v Evropski uniji in izvajanju enotnega trga. Vsaka od uredb ima drugačno področje uporabe – vseh ni mogoče uporabiti v vseh čezmejnih civilnih zadevah.

Čeprav so si te tri uredbe podobne, pa med njimi obstaja zelo pomembna razlika. Evropski postopek v sporih majhne vrednosti, za razliko od evropskega naloga za izvršbo in evropskega plačilnega naloga, obravnava sporne in nesporne zahtevke. Zato mora morebitna tožeča stranka na začetku sprejeti odločitev, kateri postopek je najbolje uporabiti, ta odločitev pa bo v veliki meri odvisna od dejanskih okoliščin posameznega primera, zlasti od tega, ali je verjetno, da bo zahtevek izpodbijan, in seveda od vrednosti zadevnega zahtevka.

2.4.3.2. Primerjava uporabe evropskega naloga za izvršbo, evropskega plačilnega naloga in evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

Evropski nalog za izvršbo je primeren samo, če obstaja potreba za izvršbo sodb v zvezi z nespornim zahtevkom na podlagi sodne poravnave ali kadar je obveznost določena v javni listini, ki je izvršljiva v državi članici izvora. Kaj je v tem pomenu nesporni zahtevek, je opredeljeno v uredbi o evropskem nalogu za izvršbo; načeloma gre za primer, v katerem dolжник ni nikoli ugovarjal zahtevku, sodba pa je bila izdana v njegovi nenavzočnosti ali kot zamudna sodba, ali pa je dolжник sprva ugovarjal zahtevku, pozneje pa ugovor umaknil.

Postopek za evropski plačilni nalog je zlasti primeren za vložitev zahtevka, ki se ne izpodbija. Tožeča stranka vložijo vlogo pri sodišču, ki v primeru, da vlogo sprejme, izda plačilni nalog in ga vroči toženi stranki, ki lahko nato vložijo ugovor. Vendar se sodni postopek ne nadaljuje v okviru

evropskega plačilnega naloga, ker če tožena stranka vloži ugovor zoper evropski plačilni nalog, se primer ne obravnava več v okviru evropskega plačilnega naloga, temveč se namesto tega obravnava v skladu s pravili običajnega civilnega postopka. Če tožena stranka po vročitvi naloga ne vloži ugovora, lahko tožeča stranka sprejme take izvršilne ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev plačila. Postopek je zlasti primeren za tožeče stranke, ki se ukvarjajo z več zahtevki, na primer za dobavitelje energije in podobna podjetja, ki vlagajo zahtevke zoper neplačnike.

Medtem ko je področje uporabe evropskega naloga za izvršbo in evropskega plačilnega naloga podobno, pa je razlika med njima ta, da evropski nalog za izvršbo potrjuje, da je rezultat nacionalnega postopka primeren za izvršbo v drugi državi članici, medtem ko je evropski plačilni nalog samostojen postopek EU, ki ga večinoma na enak način izvajajo v vseh državah članicah. Upnik se mora odločiti, katerega od teh postopkov uporabiti za izterjavo zahtevka, ki ni sporen oziroma verjetno ne bo sporen. Evropski plačilni nalog je zlasti uporaben za upnika, ki želi izterjati zahtevke v številnih državah članicah, saj mora razumeti samo en postopek in ne različnih postopkov nacionalnih sistemov vseh zadevnih držav članic.

Evropski postopek v sporih majhne vrednosti je treba razlikovati od drugih dveh postopkov, saj je na voljo za sporne in nesporne zahtevke, kjer vrednost zahtevka ne presega 5 000 EUR; zato je postopek na voljo za čezmejne zadeve, kadar se tak zahtevek izpodbija. Kadar tožeča stranka meni, da zahtevek ne bo izpodbijan, je verjetno primernejša

možnost uporabe evropskega plačilnega naloga, saj bo edini posebni samostojni postopek EU, ki je na voljo za čezmejne zahtevke v vrednosti nad 5 000 EUR.

2.4.4. Drugi instrumenti EU

Upoštevati je treba, da obstajajo različni instrumenti EU, ki se uporabljajo za uveljavljanje zahtevkov v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti pod lastnimi pogoji zaradi materialnega področja uporabe Uredbe. Dva primera sta uredbi Rim I in Rim II o pravu, ki se uporablja za pogodbeno oziroma nepogodbeno razmerje. Pravila, določena v eni od teh uredb, določajo, katero pravo se bo uporabilo za zahtevek v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti ali za zahtevek v okviru katerega koli drugega postopka.

Tisti, ki obravnavajo zahtevke v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, morajo upoštevati tudi, da lahko glede na poseben predmet zahtevka obstajajo tudi drugi instrumenti EU, ki se lahko uporabijo za zadevni predmet. Zahtevek lahko sodi na področje uporabe instrumentov EU za varstvo potrošnikov, v tem primeru pa lahko določbe teh instrumentov vplivajo na pravice in obveznosti strank v postopku, če gre za sporni zahtevek. V odstavku 1.5.3 tega vodnika so poudarjena pravila EU o ARS in SRS in vključeno je sklicevanje na možnost vložitve potrošniškega zahtevka prek platforme za SRS, kadar je to primerno.

2.5. Povezava z nacionalno zakonodajo

2.5.1. Nacionalno procesno pravo

Nacionalna zakonodaja ima dve vlogi v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti. Prvič, kar zadeva sam postopek, Uredba jasno navaja, da, če ni določeno drugače, evropski postopek v sporih majhne vrednosti ureja procesno pravo države članice, v kateri teče postopek (člen 26). Uredba vsebuje tudi posebno določbo, v skladu s katero se nacionalna zakonodaja uporabi v nekaterih določenih fazah postopka: primeri teh so, ali je vloženo pravno sredstvo zoper sodbo, izdano v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti (člen 17), in primer, kadar nasprotna tožba presega finančno omejitev, ki velja za evropski postopek v sporih majhne vrednosti⁽²⁷⁾. Drugič, nacionalno procesno pravo je treba uporabljati tudi ob upoštevanju ciljev postopka, kot je določeno v uvodni izjavi (7) Uredbe. Treba se je zavedati, da se nacionalno procesno pravo ne bi smelo uporabljati v nasprotju z evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti, da pa bi ga bilo treba uporabljati tako, da se izboljša doseganje namena evropskega postopka v sporih majhne vrednosti.

To je navedeno tudi v sodni praksi Sodišča Evropske unije v zvezi s podobno določbo iz uredbe o postopku za evropski plačilni nalog. Sodišče Evropske unije je v zvezi z določbo o sodnih taksah in stroških iz navedene uredbe ter določbah iz nacionalnega prava odločilo, da se nacionalno pravo lahko uporabi, če navedena pravila niso manj ugodna od tistih, ki urejajo podobne nacionalne ukrepe, in če v praksi ne onemogočajo ali čezmerno otežujejo uresničevanja pravic, ki jih podeljuje pravo Evropske unije (zadeva C-215/11, *Iwona Szyrocka proti SiGer Technologie GmbH*, ECLI:EU:C:2012:794). V zvezi z istim primerom je Sodišče Evropske unije tudi odločilo, da nacionalno pravilo glede razdelitve stroškov, ko stranka v pravdi uspe le deloma, ni v nasprotju s pravilom „plača, kdor izgubi“ iz člena 16 uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, pod pogojem, da pravilo ni manj ugodno od pravil, ki se uporabljajo v nacionalnih zadevah, in da tožeče stranke ne odvrta od uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti (zadeva C-554/17, *Rebecka Jonsson proti Société du Journal L'Est Républicain*, ECLI:EU:C:2019:124).

⁽²⁷⁾ Glej odstavek 9.2 glede informacij, ki jih je treba zagotoviti o nacionalnem procesnem pravu za namene evropskega postopka v sporih majhne vrednosti.

2.5.2. Nacionalno materialno pravo

Poleg teh splošnih procesnih vprašanj bo nacionalno materialno pravo najverjetneje treba uporabiti za predmet kakršnega koli zahtevka. Vendar veljavno pravo morda ne bo pravo države članice, v kateri je sodišče, ki odloča o zahtevku, kar je odvisno od tega, katero pravo se uporabi v skladu z ustreznimi pravili veljavnih pravnih instrumentov.

3

TRETJE POGLAVJE

Začetek postopka

3.1. Začetek in praktična pomoč

V skladu s členom 4 tožeča stranka začne postopek z izpolnitvijo obrazca zahtevka A (Priloga 1), ki ga vloži pri pristojnem sodišču (glej odstavek 3.2 o pristojnih sodiščih). Obrazec zahtevka bi moral biti na voljo na vseh sodiščih in dostopen prek ustreznih nacionalnih spletišč (člen 4(5)). Obrazce bi bilo treba vložiti po pošti ali s katerim koli drugim načinom sporočanja, kot je telefaks ali elektronska pošta, ki je sprejemljiv v državi članici, kjer se postopek začne. Informacije o načinih vložitve obrazca zahtevka na sodišču države članice, kjer poteka postopek, so na voljo na portalu e-pravosodje.

Ker so v skladu s členom 11 Uredbe države članice dolžne zagotoviti, da stranke lahko dobijo praktično pomoč pri izpolnjevanju obrazcev, bi morala biti taka pomoč, kar zadeva izpolnjevanje obrazca zahtevka in vseh drugih obrazcev, na voljo v vseh državah članicah. Praktična pomoč je še zlasti pomembna zato, ker zastopanje z odvetnikom ali drugim pravnim strokovnjakom ni obvezno (člen 10). Člen 11 določa, da praktična pomoč zajema tudi splošne informacije o tem, katera sodišča v državah članicah so pristojna za izdajo sodb. Pomoč se zagotovi brezplačno. Ta določba od držav članic ne zahteva, naj zagotovijo pravno pomoč ali pravno svetovanje v obliki pravne presoje določene zadeve. V državah članicah se uporabljajo običajne določbe o pravni pomoči. Organizacija praktične pomoči se med državami članicami razlikuje. V mnogih državah članicah je svetovanje o postopkih naloga lokalnega evropskega potrošniškega centra. Praktično pomoč pri izpolnjevanju

vlog lahko nudijo tudi sodišča. V skladu s členom 25(1)(c) je treba informacije o organizaciji pravne pomoči posredovati Evropski komisiji. Te informacije so na voljo na portalu e-pravosodje.

3.2. Pristojno sodišče

Obrazec zahtevka je treba v skladu s členom 4(1) vložiti pri sodišču države članice z mednarodno pristojnostjo (glej odstavek 3.2.1) in lokalno pristojnostjo (glej odstavek 3.2.1).

3.2.1. Pravila EU o pristojnosti – uredba Bruselj I (prenovitev)

Pravila, ki se uporabljajo, so določena v uredbi Bruselj I (prenovitev). To pomeni, da je za ugotovitev, pri katerem sodišču bi bilo treba vložiti zahtevek, treba najprej upoštevati, katero pravilo ali pravila o pristojnosti se uporabljajo v sporu, na katerem temelji zahtevek. Pravilo ali pravila, ki se uporabljajo, so odvisna od natančnih dejstev vsakega primera, pri tem pa je ena temeljnih razlik v tem, ali zahtevek izhaja iz pogodbenih ali nepogodbenih obveznosti, kot je obveznost, ki nastane zaradi krivde ali malomarnosti tožene stranke, ki je povzročila izgubo, škodo ali škodo tožeči stranki.

Del 4 obrazca zahtevka vsebuje neizčrpen seznam utemeljitev pristojnosti in povezave z ustreznimi rubrikami na portalu e-pravosodje, ki se nanaša na uredbo Bruselj I (prenovitev).

3.2.1.1. Pristojnost v primerih, ki vključujejo potrošnike

Uredba Bruselj I (prenovitev) določa posebna pravila o pristojnosti, ki se uporabljajo za primere, ki vključujejo potrošnike. Potrošnik je opredeljen kot oseba, ki ne deluje za poslovne namene. V nekaterih okoliščinah lahko potrošnik vloži zahtevek pri sodišču v državi članici stalnega ali običajnega prebivališča, ki je pristojno za evropski postopek v sporih majhne vrednosti v skladu z nacionalnimi predpisi. V mnogih primerih je to sodišče v njegovem domačem kraju ali mestu. To je pomembno tudi za druge vrste primerov, ki vključujejo potrošnike, vključno z zahtevki, ki jih podjetje vloži zoper potrošnika, zahtevki, ki jih posamezen „potrošnik“ vloži zoper drugega potrošnika, in terjatve med podjetji.

Pravila uredbe Bruselj I (prenovitev) o pristojnosti v zvezi s potrošniki

Členi 17–19 uredbe Bruselj I (prenovitev) vsebujejo posebna pravila v zvezi s pristojnostjo za potrošniške pogodbe.

Če gre za pogodbo

- o prodaji blaga na obroke,
- o posojilu ali drugem kreditu z obročnim odplačevanjem ali
- če je potrošnik sklenil pogodbo s podjetjem, ki opravlja poslovne dejavnosti v državi članici ali na kakršen koli način usmerja take dejavnosti, kot je oglaševanje, v državo članico, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče,

lahko potrošnik na podlagi pogodbe vloži zahtevek:

- pri sodiščih države članice, kjer ima podjetje svoj sedež, ali
- pri sodiščih države članice, kjer ima potrošnik stalno prebivališče,

podjetje pa lahko vloži zahtevek na podlagi pogodbe zoper potrošnika samo pri sodiščih v kraju, kjer ima potrošnik stalno

prebivališče. V vsakem primeru se lahko pri sodišču, kjer poteka prvotni postopek, vloži nasprotna tožba.

Teh ureditev pristojnosti ni mogoče spreminjati z dogovorom med potrošnikom in podjetjem, razen če:

- je bil dogovor sklenjen po nastanku spora, ki je predmet zahtevka;
- tak dogovor potrošniku omogoča, da vloži zahtevek pri sodiščih, ki niso navedena v pravilih, ali
- je dogovor sklenjen med potrošnikom in podjetjem, ki imata stalno prebivališče oziroma sedež v isti državi članici, in če določa pristojnost sodišč te države članice ter ni v nasprotju s pravom zadevne države.

Opombe:

1. Če je pogodba, na kateri temelji zahtevek, sklenjena med potrošnikom in podjetjem, ki nima sedeža v isti državi članici, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče, ima pa podružnico, predstavništvo ali poslovno enoto v eni od držav članic, ter spor izvira iz dejavnosti te podružnice, predstavništva ali poslovne enote, se šteje, da ima podjetje sedež v isti državi članici kot potrošnik.

2. Posebna pravila o potrošniških pogodbah na splošno ne veljajo v primeru prevoznih pogodb, vendar se uporabljajo za pogodbe, po katerih cena vključuje kombinacijo prevoza in namestitve, na primer pri paketnih potovanjih.

3. Sodišče Evropske unije je pojasnilo merilo „opravljanje poslovnih dejavnosti“ v zvezi s pogodbami, sklenjenimi po internetu, ali podjetji, ki pridobivajo potrošnike prek svojih spletišč. Ključni primer je zadeva C-585/08, *Pammer in Alpenhof*, ECLI:EU:C:2010:740. Zahteve za usmerjanje dejavnosti v države članice potrošnika vključujejo uporabo jezika, ki ni jezik kraja sedeža podjetja, dajanje navodil za dostop do podjetij iz druge države, valuto, ki se lahko uporablja za transakcije, telefonske številke z mednarodno klicno kodo, uporabo domenskega imena najvišje ravni in druge dokaze, ki kažejo, da je trgovec usmerjal dejavnosti v druge države članice, vključno z državo potrošnika.

3.2.2. Lokalna ali „nacionalna“ pravila o pristojnosti

Nacionalna pravila države članice, kjer poteka postopek, določajo, katero lokalno sodišče je pristojno. V nekaterih državah članicah je za obravnavanje evropskih sporov majhne vrednosti določeno posebno sodišče, v drugih pa se uporabljajo običajna pravila o krajevni in stvarni pristojnosti. Ustrezne informacije o pristojnih sodiščih v državah članicah so na voljo na portalu e-pravosodje.

3.3. Uporaba obrazca zahtevka

Kot je bilo že navedeno v tem vodniku, je namen evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, da bi ta potekal pretežno v pisnem postopku. Zato je postopek treba začeti z uporabo obrazca zahtevka, ki je predpisan z Uredbo in je kot obrazec A na voljo v Prilogi I k navedeni uredbi (glej odstavek 3.1 tega vodnika). Poleg informacij, ki so na voljo na portalu e-pravosodje, obrazec zahtevka vsebuje navodila o tem, katere podatke mora tožeča stranka navesti, ta navodila pa je treba natančno upoštevati. Posebej pa je treba omeniti dva posebna vidika, in sicer ocenjevanje samega zahtevka in vprašanje, kako obravnavati obresti, povezane z zahtevkom.

3.3.1. Ocenjevanje zahtevka

3.3.1.1. Navedba zahtevka

Ocenjevanje osnove zahtevka in njegovega zneska je potrebno za izpolnitev dela 8 obrazca A – „Podatki o zahtevku“, kadar je zahtevek naveden – ter za ugotovitev, ali zahtevek dejansko ne presega finančne omejitve evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. V zvezi s prvim vprašanjem je zelo pomembno, da so vsak posamezen element zahtevka ter osnova zahtevka čim bolj jasno opredeljeni, pri čemer je treba upoštevati, da se tožena stranka lahko odloči za zavrnitev zahtevka. Dejansko osnovo zahtevka, ki se navede v polju 8 obrazca zahtevka, je treba podpreti s toliko pisnega gradiva, kot je potrebno, da bi sodišče, ki prejme zahtevek, lahko določilo vrednost zahtevka, osnovo zahtevka in dokaze, ki podpirajo zahtevek. V nasprotnem primeru obstaja tveganje, da sodišče zavrne zahtevek kot neutemeljen ali pa od tožeče stranke zahteva vsaj dodatne informacije, s čimer se postopek zavleče.

3.3.1.2. Vrednost zahtevka

Glede vrednosti zahtevka je treba upoštevati, da se pri finančni omejitvi ne upoštevajo nobeni stroški, izdatki in obresti, ki se prištejejo glavnemu zahtevku. Če glavni zahtevek vsebuje več elementov, jih je treba navesti ločeno, vendar če skupna vrednost vseh elementov presega finančno omejitev, ki je trenutno določena na 5 000 EUR, zahtevek ne bo obravnavan v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti.

3.3.2. Obravnava obresti

Čeprav se zahtevek oceni brez upoštevanja zahtevanih obresti, je treba vseeno navesti znesek ali stopnjo obresti in osnovo, na kateri so obresti nastale ali se pripišejo glavnemu zahtevku; te podatke je treba navesti v polju 7 v odstavku 7.4. Če pa zahtevek temelji na zahtevi za plačilo obresti, je to treba navesti v odstavku 7.1, vrednost zahtevka pa bo ocenjena na osnovi tega glavnega zahtevka, čeprav gre za zahtevek za obresti. Primer tega bi lahko bil glavni zahtevek za obresti na posojilo, katerega glavnico je tožena stranka povrnila.

3.4. Strošek vložitve zahtevka

V večini držav članic sodišča zaračunajo takso za sprejetje zahtevka v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti in zahtevka ne obravnavajo, dokler se taksa ne plača. To pomeni, da je najprej treba ugotoviti, ali sodišče, pri katerem je treba vložiti zahtevek, tj. sodišče, ki je pristojno v skladu s pravili EU in nacionalnimi pravili, zahteva plačilo takse za vložitev zahtevka. Če jo zahteva, je treba ugotoviti višino takse in način plačila. Tudi te informacije so lahko dostopne prek lokalnih spletišč in tudi prek portala e-pravosodje. V skladu s členom 15a morajo biti sodne takse sorazmerne in ne smejo biti višje od taks, ki se zaračunajo za primerljive nacionalne postopke. Na voljo bi morala biti sredstva plačila na daljavo v obliki (a) bančnega nakazila, (b) plačila s kreditno ali debetno kartico ali (c) neposredne bremenitve bančnega računa tožeče stranke.

3.5. Priloge k obrazcu zahtevka

Ker naj bi bil evropski postopek v sporih majhne vrednosti pravzaprav pisni postopek, je skupaj z obrazcem zahtevka treba poslati vso potrebno spremno dokumentacijo v obliki dokumentarnih dokazil. Ti dokumenti jamčijo vrednost zahtevka, osnovo zahtevka in dokaze, na katere se je mogoče sklicevati, če je zahtevek izpodbijan, hkrati pa je treba upoštevati dejstvo, da evropski postopek v sporih majhne vrednosti velja za sporne in nesporne zahtevke. Vse to je določeno v členu 4(1) Uredbe in v delu 8 obrazca zahtevka. Sodišče lahko sicer od tožeče stranke zahteva dodatne informacije (glej odstavek 5.2), a če podatki, ki jih je prejelo skupaj z obrazcem zahtevka, skupaj s podatki, navedenimi na obrazcu zahtevka, ne zadostujejo za utemeljitev zahtevka, obstaja tveganje, da bo zahtevek zavrnjen. Zato je priporočljivo, da se ob vložitvi obrazca zahtevka posredujejo vse ustrezne informacije, pri čemer je treba vedno upoštevati, da bo morda potreben prevod s pripadajočimi stroški.

3.6. Pošiljanje zahtevka sodišču

Uredba v členu 4(1) jasno določa, da se zahtevek lahko pošlje po pošti in s katerim koli drugim načinom sporočanja, kot je telefaks ali elektronska pošta, ki je sprejemljiv v državi članici, kjer se evropski postopek v sporih majhne vrednosti začne. Informacije o tem, kateri načini so sprejemljivi v državi članici, kjer poteka postopek, so na voljo na portalu e-pravosodje.

Tožeča stranka mora skrbno proučiti, katera dokazila bo sodišče zahtevalo in v kakšni obliki, zlasti dokumente in drugo gradivo, ki se lahko uporabi kot dokazilo. Nekatera sodišča ne sprejemajo kopij dokumentov (skeniranih ali drugačnih), sodišče pa lahko v skladu s svojimi nacionalnimi pravili o dokazovanju zahteva izvirnike. Odvisno od točnega stališča v zvezi s tem je torej možno, da dokazil ne bo mogoče poslati po elektronski poti, tudi če bi sodišče lahko sprejelo zahtevek v elektronski obliki. Zato je smiselno, da se obrazec zahtevka skupaj z dokumenti pošlje na drugačen način, ki je sprejemljiv za sodišče.

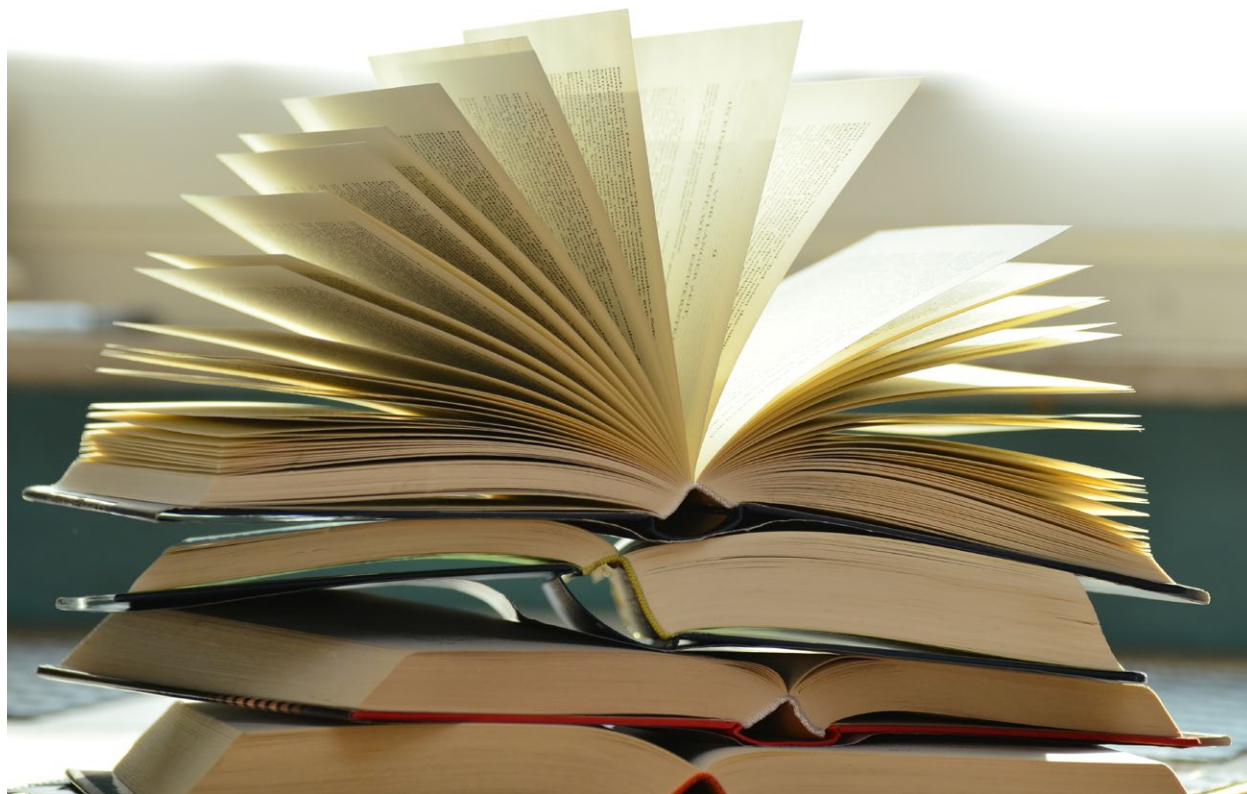
3.7. Jezik

V skladu s členom 6(1) je treba obrazec zahtevka vložiti v jeziku sodišča, kar velja tudi za opis dokaznih listin v delu 8.2 obrazca zahtevka. Za druge obrazce in listine glej tudi odstavek 4.7. V tistih državah članicah, kjer obstaja več „uradnih“ jezikov, je treba paziti na izbiro ustreznega jezika. Nekaterе države članice sprejemajo zahtevke tudi v jeziku, ki ni „uradni“ jezik. Upoštevati je treba tudi, da lahko tožena stranka zavrne vročitev obrazca zahtevka in listin, če niso izpolnjene ustrezne jezikovne zahteve; to je podrobneje pojasnjeno v odstavku 4.2. Obrazec zahtevka je na voljo v vseh uradnih jezikih EU na portalu e-pravosodje, če je obrazec izpolnjen v drugem jeziku, pa so na voljo tudi prevajalska orodja. Treba je opozoriti, da, če je za namene člena 6(3) nujen prevod, mora prevod zagotoviti in poravnati njegove stroške stranka, ki jo določi sodišče. Enako velja, če stranka noče sprejeti listine, ker ta ni v ustreznem jeziku, kakor je določeno v členu 6(3).

3.8. Sodne poravnave

Evropski postopek v sporih majhne vrednosti je pravzaprav pisni postopek, ki se izvaja z uporabo standardnih obrazcev, in ki poleg zagotovitve upoštevanja rokov in preskusa dejstev in dokazov ter drugih nalog upravljanja lahko vključuje tudi omejitev interakcije med sodiščem in strankama. Kljub temu je v skladu s členom 12(3) naloga sodišča ta, da si prizadeva za poravnavo med strankama. Če bi se v skladu s členom 5(1) in členom 8 izvedla glavna obravnava (glej odstavka 5.3 in 5.5 tega vodnika), bi se s tem zagotovila dobra priložnost za poravnavo. Toda ta naloga ni omejena na glavno obravnavo, temveč velja za celoten postopek v zvezi z zahtevki in nasprotnimi tožbami.

V skladu s členom 23a (glej odstavek 8.6) se poravnava, ki jo potrdi sodišče ali je sklenjena pred sodiščem med evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti in ki je izvršljiva v državi članici, v kateri je tekel postopek, prizna in izvrši v drugi državi članici.

4

ČETRTO POGLAVJE

Potek postopka, potem ko sodišče prejme zahtevek

4.1. Popravek ali dopolnitev obrazca zahtevka s strani tožeče stranke

4.1.1. Sodišče preveri obrazec zahtevka

Ko sodišče prejme obrazec zahtevka in dokazne listine ter preden vroči listine toženi stranki, mora najprej preveriti, ali je obrazec ustrezno izpolnjen v skladu z zahtevami Uredbe. V nasprotnem primeru lahko zahteva, da tožeča stranka dopolni ali popravi obrazec zahtevka oziroma zagotovi dodatne podatke ali listine, če pa že od samega začetka meni, da je zahtevek neutemeljen ali popolnoma nedopusten, lahko zahtevek zavrne. Sodišče obvesti tožečo stranko o taki zavrnitvi in o tem, ali je zoper tako zavrnitev dopustno pravno sredstvo. To je določeno v členu 4(4).

4.1.2. Sodišče obvesti tožečo stranko o tem, ali je zahtevek izven področja uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

Če sodišče meni, da je zahtevek izven področja uporabe Uredbe, tj. če obravnava predmet, ki v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti ne more biti osnova za zahtevek, ali če vrednost zahtevka

presega finančno omejitev evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, mora v skladu s členom 4(3) Uredbe o tem uradno obvestiti tožečo stranko⁽²⁸⁾. Tožeča stranka se lahko nato odloči, da bo zahtevek umaknila; če tega ne stori, mora sodišče obravnavati zahtevek v skladu z ustreznim nacionalnim postopkom.

4.1.3. Poziv tožeči stranki, naj dopolni ali popravi obrazec zahtevka

Za tako zahtevo se uporabi obrazec B, ki je predpisan z Uredbo. Obrazec se lahko uporabi tudi, kadar obrazec zahtevka ni bil predložen v jeziku sodišča, da se od tožeče stranke zahteva zagotovitev obrazca v pravilnem jeziku. Sodišče v obrazcu določi rok, v katerem mora tožeča stranka predložiti zahtevane podatke ali vrniti popravljen obrazec. Člen 14(2) Uredbe določa, da lahko sodišče ta rok v izjemnih okoliščinah podaljša. Če tožeča stranka v navedenem roku tega ne naredi ali če obrazec še vedno ni pravilno izpolnjen ali ni izpolnjen v ustreznem jeziku, se zahtevek lahko zavrne. Zavrnitev na tej osnovi ne odloča o vsebini terjatve, ki se lahko ponovno zahteva v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti ali v okviru ustreznega nacionalnega postopka.

⁽²⁸⁾ Če sodišče zahtevek sprejme, vendar ga v nadaljevanju obravnava v skladu z ustreznim nacionalnim postopkom, mora tudi o tej odločitvi obvestiti tožečo stranko. Nekatere države članice imajo predpisan obrazec tudi za ta namen. V nekaterih državah članicah so poleg obrazcev, ki so določeni v Uredbi, predpisani tudi drugi obrazci, ki se uporabljajo v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti.

4.2. Pošiljanje obrazca zahtevka toženi stranki

4.2.1. Sodišče pošlje kopijo obrazca zahtevka A in obrazec C

Ko sodišče odloči, da se zahtevek lahko obravnava v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, bodisi v izvorni obliki, kot ga je vložila tožeča stranka, ali po popravku obrazca zahtevka oziroma zagotovitvi dodatnih podatkov ali listin s strani tožeče stranke, sodišče pošlje toženi stranki kopijo obrazca zahtevka in dokaznih listin skupaj z obrazcem za odgovore C, na katerem sodišče izpolni prvi del⁽²⁹⁾.

4.2.2. Rok

Sodišče mora poslati listine toženi stranki v 14 dneh po prejemu pravilno izpolnjenega obrazca zahtevka za namen evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. Ta rok začne teči od prvotnega datuma prejema obrazca zahtevka, če popravek ali dodatni podatki niso bili potrebni, ali od poznejšega datuma, ki ustreza roku, ki je določen tako, da lahko tožeča stranka popravi ali izpolni obrazec ali zagotovi dodatne podatke.

4.2.3. Načini vročitve

4.2.3.1. Vročitev po pošti ali po elektronski poti

V skladu s členom 13(1) mora sodišče obrazec C skupaj s kopijo obrazca zahtevka in dokaznimi listinami poslati:

- (a) po pošti ali⁽³⁰⁾
- (b) elektronsko:
 - (i) kadar je takšen način tehnično razpoložljiv in dopusten v skladu s procesnimi pravili države članice, v kateri teče evropski postopek v sporih majhne vrednosti, in kadar ima stranka, kateri se listine vročajo, stalno ali običajno prebivališče v drugi državi članici, v skladu s procesnimi pravili te države članice, ter
 - (ii) kadar se stranka, ki ji bodo listine vročene, bodisi izrecno strinja vnaprej, da se ji lahko listine vročijo elektronsko, bodisi je v skladu s procesnimi pravili države članice, v kateri ima ta stranka stalno ali običajno prebivališče, pravno obvezana, da sprejme ta poseben način vročitve.

Vročitev po pošti ali elektronska vročitev se potrdi s potrdilom o prejemu, vključno z datumom prejema.

⁽²⁹⁾ Paziti je treba na jezik obrazcev – glej odstavek 4.2.3 glede zahtev za vročitev; nekatera sodišča pošiljajo obrazce v jeziku sodišča in jeziku prejemnika.

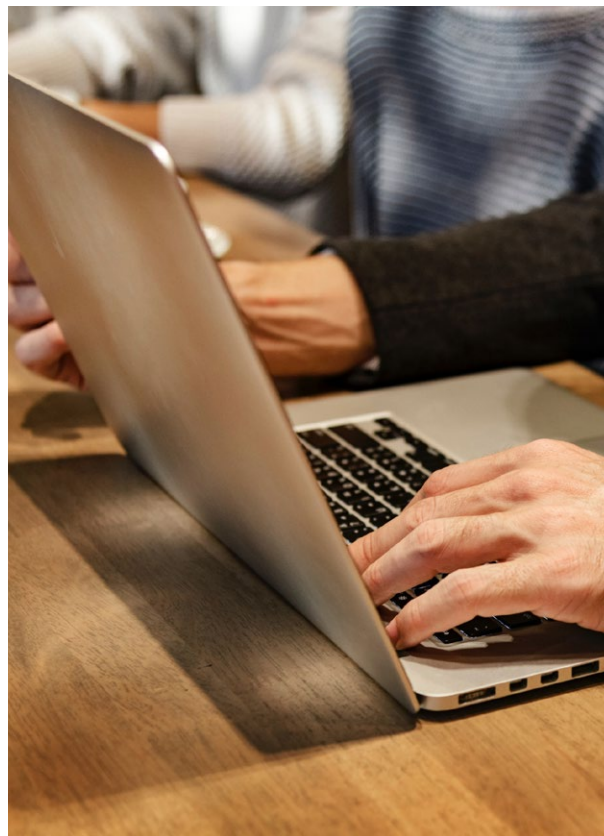
⁽³⁰⁾ Če je treba vročitev opraviti v drugi državi članici, je treba listine v skladu z uredbo o vročanju poslati tej drugi državi članici.

4.2.3.2. Drugi načini sporočanja

V skladu s členom 13(2) se vse pisno sporočanje med sodiščem in strankami ali drugimi osebami, ki so udeležene v postopku, pošilja elektronsko s potrdilom o prejemu, kadar je takšen način tehnično razpoložljiv in dopusten v državi članici, v kateri teče postopek, pod pogojem, da se stranka ali oseba s takšnim načinom sporočanja strinja vnaprej ali je – v skladu s procesnimi pravili države članice, v kateri ima ta stranka ali oseba stalno ali običajno prebivališče – pravno obvezana, da ga sprejme. Del 10 obrazca zahtevka A in del 7 obrazca za odgovore C vsebujeta vprašanja v zvezi s tem.

4.2.3.3. Standardna pravila vročanja

Če vročitev po pošti ali elektronska vročitev v smislu člena 13(1) nista mogoči, člen 13(4) predpisuje pravila iz člena 13 ali 14 uredbe o postopku za evropski plačilni nalog. Več informacij o teh standardnih pravilih je navedeno v okvirčku o vročanju na naslednji strani.

4.2.3.3.1. Standardna pravila za vročanje listin na podlagi členov 13 in 14 uredbe o postopku za evropski plačilni nalog

Vročitev z dokazilom o prejemu s strani prejemnika ali zastopnika prejemnika

Načini vročitve z dokazilom o prejemu iz člena 13 uredbe o postopku za evropski plačilni nalog vključujejo:

- osebno vročitev s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše prejemnik;
- izjavo s strani pristojne osebe, ki je opravila vročitev, da je prejemnik prejel listino ali je brez pravne utemeljitve zavrnil njen sprejem⁽³¹⁾;
- pošto vročitev, ki jo potrjuje potrdilo o prejemu, ki ga podpiše prejemnik;
- elektronsko vročitev s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše prejemnik.

Vročitev brez dokazila o prejemu s strani prejemnika ali zastopnika prejemnika

Načini vročitve z dokazilom o prejemu iz člena 14 uredbe o postopku za evropski plačilni nalog enako dovoljujejo:

- vročitev na osebнем naslovu prejemnika osebam, ki živijo v istem gospodinjstvu kot prejemnik ali so tam zaposlene;
- v primeru samozaposlenega prejemnika ali pravne osebe vročitev tudi v poslovnih prostorih prejemnika osebam, ki jih zaposluje prejemnik;
- oddajo listine v poštni nabiralnik prejemnika;
- deponiranje listine na poštnem uradu ali pri pristojnem javnem organu in oddajo pisnega obvestila o tem deponiranju v poštni nabiralnik prejemnika, če pisno obvestilo jasno označuje naravo listine kot sodne listine ali pravni učinek pisnega obvestila kot opravo vročitve in začetek teka rokov.

⁽³¹⁾ V zvezi s tem je treba upoštevati zlasti pravico do zavrnitve vročitve v skladu s členom 8 uredbe o vročanju (Uredba (ES) št. 1393/2007), če listine niso prevedene ali jim ni priložen prevod v jeziku, ki ga prejemnik razume, ali niso v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov kraja, kjer se opravi vročitev; glej tudi uvodno izjavo (12) Uredbe. Vendar to ne pomeni, da ima tožena stranka pravico, da zavrne vročitev listine, ki ni v jeziku države članice, kadar lahko razume jezik listine; v zvezi s tem glej sodbo Sodišča Evropske unije v zadevi C-14/07, Weiss und Partner, ECLI:EU:C:2008:264.

Če je uporabljen kateri koli od teh štirih načinov, se vročitev potrdi:

- s potrdilom o prejemu, ki ga podpiše oseba, kateri so bile listine vročene, ali
- z dokumentom, podpisanim s strani osebe, ki je opravila vročitev, z navedbo uporabljenega načina vročitve, datuma vročitve in imenom osebe, ki je prejela listine, ter njenega razmerja do prejemnika.

Vročitev se lahko izvrši tudi:

- po pošti brez dokazila o prejemu, kadar ima prejemnik svoj naslov v državi članici, v kateri je sodišče, kjer poteka postopek;
- z elektronskimi sredstvi prenosa, ki jih potrdi avtomatska potrditev oddaje, če je prejemnik ta način vročanja izrecno sprejel vnaprej.

OPOMBA: vročitev na enega od teh načinov ni dopustna, če dolžnikov naslov ni zanesljivo znan.

4.3. Kaj lahko tožena stranka stori po prejemu obrazca zahtevka

Tožena stranka lahko po prejemu obrazca zahtevka v skladu s členom 5(3) in (4):

- poda odgovor v 30 dneh od vročitve obrazca zahtevka:
 - tako, da izpolni del II obrazca za odgovore C in ga vrne sodišču z vsemi ustreznimi dokaznimi listinami, ali
 - brez uporabe obrazca za odgovore, na kateri koli drug na ustrezen način, ali
- ne odgovori – v tem primeru bo sodišče izdalo sodbo o zahtevku v 30 dneh od datuma vročitve.

Tožena stranka lahko v odgovoru med drugim:

- zahtevek pripozna ali ga izpodbija, v celoti ali delno;
- izpodbija pristojnost, na kateri temelji zahtevek;
- izpodbija zahtevek z navedbo:
 - da je glede predmeta zunaj področja uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti – odstavek I dela II obrazca za odgovore C vsebuje prostor za ta namen, ali
 - da ne gre za čezmejno zadevo v smislu člena 3 Uredbe;
- navede, da vrednost zahtevka, če gre za nedenarni zahtevek, presega omejitve evropskega postopka v sporih majhne vrednosti;
- zahtevek izpodbija na osnovi vsebine ali zahtevanega zneska;

- z uporabo točke 2 dela II obrazca za odgovore navede, katere priče in druge dokaze je treba predložiti, ter priloži vse ustrezne dokazne listine;
- zaprosi za ustno obravnavo z uporabo točke 3 obrazca za odgovore in
- vloži nasprotno tožbo z uporabo obrazca A in ji priloži morebitne ustrezne dokazne listine ter obrazec za odgovore.

OPOMBA: toženi stranki ni treba poslati nobenih listin tožeči stranki; to je v skladu s členom 5(4) in (6) Uredbe naloga sodišča.

4.4. Ko zahtevek ali nasprotna tožba presega omejitvev

Če tožena stranka navede, da vrednost nedenarnega zahtevka presega finančno omejitev evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, mora sodišče sprejeti odločitev o zadevi v 30 dneh od posredovanja odgovora tožeči stranki. Kadar tožena stranka vloži nasprotno tožbo, ima tožeča stranka podobno pravico navesti, da nasprotna tožba presega finančno omejitev. Iz členov 2(1) in 5(5), ki se v skladu s členom 5(7) uporabljata za nasprotno tožbo, izhaja, da imata tožeča in tožena stranka v okviru postopka pravico izpodbijati nasprotnikovo stališče. Odločitev sodišča o tem vprašanju ni odločitev o upravičenosti zahtevka ali nasprotne

tožbe, temveč o tem, ali zahtevek sodi na področje uporabe postopka⁽³²⁾. Uredba v skladu s členom 5(5) in (7) določa, da odločitve sodišča o tem vprašanju ni mogoče izpodbijati ločeno.

4.5. Nasprotna tožba

Če tožena stranka vloži nasprotno tožbo, se za nasprotno tožbo in glavni zahtevek v skladu s členom 5(7) uporabljajo vse določbe Uredbe, zlasti člen 4 in člen 5(3)–(5) ter člen 2. To pomeni, da mora biti nasprotna tožba znotraj področja uporabe Uredbe, določbe o začetku postopka pa se uporabljajo tudi za nasprotno tožbo⁽³³⁾. Naslednje dodatne točke se uporabljajo za nasprotno tožbo:

- sodišče mora nasprotno tožbo in dokazne listine vročiti tožeči stranki v 14 dneh po prejemu;
- tožeča stranka mora odgovoriti v 30 dneh od vročitve;
- če nasprotna tožba presega finančno omejitev evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, se cel primer, tj. zahtevek in nasprotna tožba, izključi iz evropskega postopka v sporih majhne vrednosti in se obravnava v skladu z ustreznimi postopki v državi članici, v kateri je sodišče, kjer poteka postopek, in sicer pred tem ali drugim sodiščem, ki je pristojno v skladu z nacionalno zakonodajo.

⁽³²⁾ Glej tudi odstavek 4.1.2 o tem, kaj se zgodi, kadar sta zahtevek ali nasprotna tožba izven področja uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti.

⁽³³⁾ V zvezi s tem glej tretje poglavje tega vodnika, na katerega se je treba sklicevati.

OPOMBA: zahtevek in nasprotna tožba se pri vrednotenju obravnavata kot ločena zahtevka. Tudi to izhaja iz dejstva, da se člen 2 uporablja za nasprotno tožbo v skladu s členom 5(7). Iz tega tudi sledi, da ni potrebno, da kumulativna vrednost zahtevka in nasprotne tožbe spada v okvir finančne omejitve, da bi se zadeva še naprej obravnavala v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. Zato mora sodišče pri sprejemanju te odločitve upoštevati samo posamezne vrednosti zahtevka in nasprotne tožbe.

4.6. Roki

Treba je opozoriti, da se za vse faze evropskega postopka v sporih majhne vrednosti uporabljajo določeni roki, še zlasti pa je pomembno, da se ti spoštujejo na začetku in ko sodišče začne obravnavati vprašanja. Bistvenega pomena za doseganje hitrega postopka so zlasti roki iz člena 5, še posebej tisti v zvezi z vročitvijo listin in odgovorov s strani tožene in tožeče stranke, odvisno od tega, kako zadeva poteka. Sodišče ima v skladu s členom 14(2) pravico, da podaljša rok, v katerem mora tožena stranka podati odgovor na zahtevek (v skladu s členom 5(3)) in v katerem mora tožeča stranka podati odgovor na nasprotno tožbo (v skladu s členom 5(6)), vendar samo v izjemnih okoliščinah.

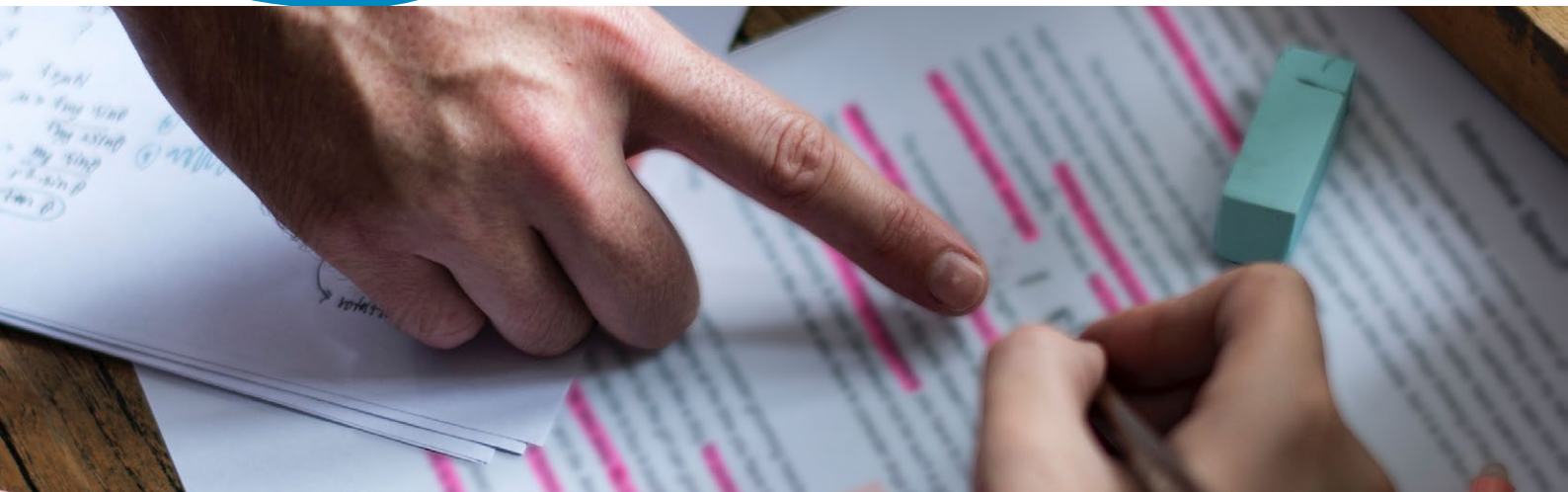
4.7. Jezik

Treba je upoštevati, da so pravila glede jezika, ki ga je treba uporabiti v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti, enaka za glavni zahtevek kot tudi za odgovor tožene stranke, za nasprotno tožbo in odgovor nanjo ter opis kakršnih koli dokaznih listin v okviru nasprotne tožbe. V zvezi s tem glej odstavek 3.7.

5

PETO POGLAVJE

Ugotavljanje dejstev

5.1. Dolžnost sodišča glede spornih zadev

5.1.1. Sodišče prevzame pobudo pri ugotavljanju dejstev

Osnovna dolžnost sodišča je ugotoviti kakršna koli sporna dejstva v zahtevku ali nasprotni tožbi v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. To pa zato, ker je v skladu z ustreznimi členi Uredbe – členom 4(4), členom 7(1) in členom 9(1) — dolžnost sodišča, da prevzame pobudo in stranke obvesti o tem, katere informacije od njih zahteva, da bi lahko sprejelo odločitve v zvezi s spornimi vprašanji. Na ta način sta vodenje in nadzor postopka na strani sodišča, namen tega pa je, da sodišče s tem zagotovi, da bodo cilji Uredbe, da je postopek hiter, preprost in relativno poceni, uresničeni.

5.1.2. Sodišče opredeli načine pridobivanja dokazov in vrsto dokazov

Člen 9 določa, da sodišče določi načine pridobivanja dokazov, da izbere najpreprostejši in najmanj obremenilen način pridobivanja dokazov in da pridobi izvedenske dokaze ali pričanje le, če je to potrebno za izrek sodbe. Pri ocenjevanju tega vprašanja mora sodišče upoštevati tudi morebitne stroške takšnih dokazov ob upoštevanju politike, določene med drugim v členih 1 in 16 ter uvodni izjavi (29), da bi moral biti cilj evropskega postopka v sporih majhne vrednosti zmanjšanje stroškov pri uveljavljanju čezmejnih zahtevkov majhne vrednosti. Člen 5(1) določa,

da mora to biti pisni postopek. V skladu s členom 5(1)(a) se glavna obravnava izvede le, če sodbe ni mogoče izdati na podlagi dokazov ali če stranka to zahteva (za več podrobnosti glej odstavek 5(3) tega vodnika).

5.2. Dodatni podatki tožeče in tožene stranke

Kot je bilo v tem vodniku v odstavku 4.1 že navedeno, in v skladu s členom 4(4) in členom 5(7), lahko sodišče po prejemu obrazca zahtevka ali nasprotno tožbe od strank zahteva, da zagotovi dodatne podatke, če meni, da je to potrebno. Ker je sodišče pristojno za ugotavljanje dejstev in za določitev zadev v zvezi z zahtevkom, člen 7(1)(a) sodišču omogoča tudi, da zahteva nadaljnje podrobnosti o zahtevku, potem ko je prejel odgovor na zahtevek ali nasprotno tožbo. Sodišče določi rok, v katerem je treba podatke predložiti, navedeni rok pa se lahko v izjemnih okoliščinah tudi podaljša, kot je določeno v členu 14(2). V skladu s členom 7(3) v povezavi s členom 14(1) mora sodišče obvestiti stranko, od katere zahteva dodatne podatke, kakšne bodo posledice, če rok ne bo izpolnjen, te pa lahko vključujejo odločitev proti navedeni stranki ali zavrnitev zahtevka. Vse te določbe naj bi okrepile vlogo sodišča pri vodenju postopka, da bi se sprejela hitra odločitev.

5.3. Sodišče se odloči za izvedbo obravnave

5.3.1. Sodišče izvede obravnavo samo, če je to potrebno

Kot je bilo že omenjeno, se sodišče odloči, ali bo izvedlo obravnavo za ugotavljanje dejstev. To je v skladu z načelom iz člena 5(1), da je evropski postopek v sporih majhne vrednosti pisni postopek. V uvodni izjavi (9) izvirne Uredbe je navedeno, da mora sodišče spoštovati pravico do poštenega sojenja in načelo kontradiktornosti postopka, vendar bi obravnavo morala škodeti za izjemo glede na cilje evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, da bi se zagotovil hiter in stroškovno ugoden postopek. V skladu s členom 5(1)(a) sodišče izvede glavno obravnavo le, kadar ni mogoče izdati odločbe na podlagi pisnih dokazov ali če stranka to zahteva in se sodišče s tem strinja. Sodišče bi se moralo pri opravljanju svoje naloge v skladu s to določbo in pri uporabi splošnega načela, da je evropski postopek v sporih majhne vrednosti treba obravnavati kot pisni postopek, pri katerem se obravnavo skliče le izjemoma, pri vprašanju, ali bo sklicalo obravnavo, odločiti za vsak primer posebej, pri čemer mora upoštevati pisne dokaze. Če bi glavna obravnavo bila potrebna, bi jo bilo načeloma treba opraviti ob uporabi ustrezne tehnologije komuniciranja na daljavo v skladu s členom 8 (za več podrobnosti glej odstavek 5.5).

5.3.2. Sodišče lahko zavrne zahtevo za obravnavo

Obrazec zahtevka obvešča tožečo stranko o tem, da je evropski postopek v sporih majhne vrednosti pisni postopek, in vsebuje informacije o tem, kako zahtevati glavno obravnavo (del 9). Vprašanje 9.1 se glasi, ali tožeča stranka želi, da se izvede glavna obravnavo: če je odgovor pritrdilen, mora za to navesti razloge. Obrazec za odgovore v delu 3 vsebuje enako vprašanje, namenjeno toženi stranki. Sodišče lahko zavrne zahtevo, če meni, da z vidika okoliščin zadeve glavna obravnavo ni potrebna za pošteno vodenje postopka (člen 5(1)(a)). Če sodišče zavrne zahtevo za glavno obravnavo, mora zavrnitev pisno obrazložiti, vendar ta določba jasno določa, da zoper odločitev o zavrnitvi ni mogoče vložiti ločenega pravnega sredstva ali zahtevati preskusa.

5.4. Pridobivanje dokazov

Člen 9(1) jasno določa, da je odločitev sodišča, na kakšen način bo pridobilo dokaze in tudi kakšen obseg dokazov je potreben za izrek sodbe. Člen 9(2) določa, da lahko sodišče dopusti pisne izjave prič, strokovnjakov ali strank. V skladu s členom 9(4) se izvedenski dokazi ali pričanje lahko pridobijo le, če sodbe ni mogoče izreči na podlagi ostalih dokazov. Obravnavo se lahko izvede v skladu s pogoji iz člena 8, ki se nanaša na uporabo ustrezne tehnologije komuniciranja na daljavo (glej odstavek 5.5). Če je dokaze treba pridobiti iz drugih držav članic, bo sodišče moralo pretehtati uporabo postopkov, določenih v skladu z

ustreznimi pravili EU, zlasti tistih, ki so opredeljeni v uredbi o pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah (uredba o pridobivanju dokazov)⁽³⁴⁾.

5.5. Uporaba informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) na glavnih obravnavah in za pridobivanje dokazov

Uporaba IKT na sodiščih je postala zelo pomembna, to pa se kaže tudi v (spremenjenem) evropskem postopku v sporih majhne vrednosti. Ker je dejanska uporaba odvisna od razpoložljive tehnologije na sodišču, kjer poteka postopek, uporaba IKT med postopkom ni obvezna. V skladu s členom 8(1) se glavna obravnava izvede ob uporabi katere koli ustrežne tehnologije komuniciranja na daljavo. Ta vključuje videokonferenco ali telekonferenco, ki je na voljo sodišču, razen če uporaba takšne tehnologije zaradi posebnih okoliščin zadeve ni ustrezna za pošteno vodenje postopka. Uredba o pridobivanju dokazov se vključno z dogovori o ustreznem komuniciranju na daljavo uporablja, kadar ima oseba, ki jo je treba zaslišati, stalno ali običajno prebivališče v državi članici, ki ni država članica sodišča, kjer poteka postopek. Stranka, ki je vabljen, da se fizično udeleži obravnave, lahko zahteva uporabo tehnologije za komuniciranje na daljavo, če je sodišču takšna tehnologija na voljo,

z utemeljitvijo, da bi bili ukrepi za njeno fizično prisotnost, zlasti z vidika stroškov, nesorazmerni z zahtevkom (člen 8(2)). Stranka, ki je vabljen, da se udeleži glavne obravnave s pomočjo tehnologije za komuniciranje na daljavo, lahko zahteva, da je na tej obravnavi fizično prisotna z izpolnitvijo dela 9.2 obrazca zahtevka in dela 4 obrazca za odgovore. Stranke bi morale biti prek obrazcev obveščene, da za vračilo stroškov veljajo pogoji iz člena 16 (glej odstavek 3.4). Odločitvi sodišča o morebitni izvedbi glavne obravnave in o tem, ali naj bi se izvedla z videokonferenco ali drugo tehnologijo ali s fizično prisotnostjo stranke, ni mogoče ugovarjati brez izpodbijanja same sodbe (člen 8(4)).

Iste določbe veljajo za zaslišanje prič v skladu s členom 9(3) (glej odstavek 5.4).

5.6. Vloga sodišča

5.6.1. Sodišče določi postopek

Glavni cilji evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, kot so določeni v členu 1 Uredbe, so pospešitev, poenostavitev in znižanje stroškov reševanja čezmejnih sporov majhne vrednosti v EU ter s tem poenostavitev dostopa do pravnega varstva⁽³⁵⁾. Pri izpolnjevanju teh ciljev imajo sodišča ključno vlogo, da prevzamejo pobudo za vodenje in

⁽³⁴⁾ Uredba (ES) št. 1206/2001.

⁽³⁵⁾ Glej tudi uvodne izjave (5), (7) in (8).

določanje postopka, ki se izvaja v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, ter ustrezno uporabljajo nacionalno procesno pravo. Poleg določanja obsega dokazov in načina pridobivanja dokazov mora sodišče na splošno voditi postopek v skladu z načelom kontradiktornosti postopka in pravico do poštenega sojenja. Poleg tega si mora sodišče v skladu s členom 12(3) prizadevati za poravnavo med strankama, kadar je to ustrezno, ta dolžnost pa ni omejena le na glavno obravnavo, temveč velja za celotni postopek zahtevka in nasprotno tožbe (glej tudi odstavek 3.8).

5.6.2. Sodišče obvesti stranke o postopkovnih vprašanjih

Dolžnost sodišča, da vodi in določi postopek v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, je okrepljena s členom 12(2), pri čemer je sodišče glede postopkovnih vprašanj dolžno tudi podpreti stranke, tako da jih obvešča o postopkovnih vprašanjih, iz uvodne izjave (9) pa izhaja tudi, da mora biti sodišče pri tem neodvisno, da se zagotovi pravičnost postopka. Dolžnost obveščanja strank o postopkovnih vprašanjih se lahko izvaja na različne načine, kar je odvisno od nacionalnih postopkov. To se lahko stori ustno med postopkom ali z elektronsko komunikacijo, kot so elektronska pošta, telekonferenca ali

druga sredstva, ki jih dovoljuje nacionalna zakonodaja⁽³⁶⁾. Člen 12(1) določa, da se od strank ne zahteva, da podajo pravno oceno zahtevka, s čimer se ta naloga prenese na sodišče. Ta določba je posebej pomembna v odsotnosti odvetnika ali drugega strokovnjaka, ki deluje kot zastopnik (člen 12). Za namene evropskega postopka v sporih majhne vrednosti mora sodišče vključiti vsaj eno osebo, ki je v skladu z zakonodajo države članice sodišča, pred katerim poteka postopek, usposobljena za poklic sodnika⁽³⁷⁾.

5.7. Roki

V 30 dneh od prejema odgovora tožene stranke na zahtevek ali odgovora tožeče stranke na nasprotno tožbo mora sodišče odločiti o tem, ali bo pridobilo dokaze, ali pa stranke povabiti na glavno obravnavo, takoj ko se odloči, da jo bo izvedlo. Ker je hitrost pomembna, mora sodišče obravnavo izvesti v 30 dneh od vabila strankam. Kot je navedeno v odstavku 5.2 zgoraj, člen 14(2) določa, da se nekateri roki lahko podaljšajo, vendar le v izjemnih okoliščinah, kar velja tudi za 30-dnevni rok, določen s členom 7. Ker pa je namen, da se vse faze evropskega postopka v sporih majhne vrednosti izvedejo čim hitreje, in ker je rok naveden kot najdaljši možni, lahko sodišče določi tudi rok, ki je krajši od 30 dni⁽³⁸⁾.

⁽³⁶⁾ Glej uvodno izjavo (22).

⁽³⁷⁾ Glej uvodno izjavo (27).

⁽³⁸⁾ V zvezi z dolžnostjo sodišča, da pospeši postopek, glej uvodno izjavo (23).

6

ŠESTO POGLAVJE

Sodba

6.1. Izrek sodbe

Sodba o zahtevku se v okviru evropskega postopka vrednosti izreče na enega od naslednjih načinov:

6.1.1. Zamudna sodba – splošno

Če tožena stranka ne odgovori na zahtevek v 30 dneh od vročitve obrazca zahtevka in obrazca za odgovore C, sodišče izreče sodbo. Če sodišče zahteva popravek zahtevka, dodatne podatke ali dodatne podrobnosti in stranka, na katero je bila zahteva naslovljena, ne odgovori v določenem roku, lahko sodišče izreče sodbo v korist druge stranke. Če je sodišče določilo rok za katerega koli od teh namenov, mora zadevno stranko obvestiti o posledicah neupoštevanja tega roka, vključno z možnostjo, da se v danih okoliščinah izreče sodba zoper njo.

6.1.2. Zamudna sodba – nasprotna tožba

Enako kot za glavni zahtevek velja, da lahko sodišče izreče sodbo o nasprotni tožbi, če tožeča stranka ne odgovori na nasprotno tožbo v 30 dneh od njene vročitve. V takem primeru se domneva, da bo tožeča stranka želela izterjati glavni zahtevek, zato v tem primeru sodišče ne more zavrniti zahtevka, razen če je po prejemu odgovora na zahtevek zahtevalo dodatne podatke od tožeče stranke. Sodišče bo nato moralo odločiti, kako za stranke najpravičnejše nadaljevati postopek, vključno

z odločitvijo, ali zahtevati dodatne podatke oziroma dokaze v skladu s členom 7(1)(a) ali pa sklicati obravnavo.

6.2. Sodba po prejemu vseh podatkov in po pridobitvi dokazov

6.2.1. Če obravnave ni

Če sodišče odloči, da bo odločitev o vsebini zadeve sprejelo brez obravnave bodisi po prejemu odgovora tožene stranke na zahtevek, če ga je ta podala, bodisi po prejetju dodatnih podatkov, ki jih je zahtevalo v določenem roku, mora izreči sodbo v 30 dneh po prejemu navedenih podatkov. Če je sodišče pridobilo dokaze, potrebne za izrek sodbe, vendar ni sklicalo obravnave, mora sodbo izreči v 30 dneh po pridobitvi dokazov.

6.2.2. Po obravnavi

Če sodišče izvede glavno obravnavo, mora sodbo izdati v 30 dneh po datumu obravnave. Razume se, da je sodišče do zaključka obravnave prejelo vse potrebne podatke in dokaze, da je lahko sprejelo odločitev o vsebini zahtevka ali o nasprotni tožbi, če ta obstaja, in ni predvideno, da bi sodišče po zaključeni obravnavi od strank zahtevalo dodatne podatke ali dokaze. V skladu s členom 14(3) se 30-dnevni rok lahko podaljša, vendar samo v izjemnih okoliščinah, če sodišče v 30 dneh, določenih z Uredbo, ne more izreči sodbe; v takšnih izjemnih okoliščinah mora sodišče sprejeti vse potrebne ukrepe za izrek sodbe v najkrajšem

možnem času. Za pospešitev zadev lahko sodišče seveda izreče sodbo prej kot v 30 dneh, če je to mogoče.

6.3. Oblika, vsebina in vročitev sodbe

6.3.1. Sodba mora biti za vročitev strankam v pisni obliki

Čeprav Uredba ne določa, da mora biti sodba v pisni obliki, in čeprav se pravni sistemi držav članic glede vprašanja, ali mora biti sodba v sporih majhne vrednosti v pisni obliki ali ne, razlikujejo, iz dejstva, da se mora sodba v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti strankam vročiti, izhaja, da mora biti ta v pisni obliki. Sicer pa z Uredbo nista določeni posebna oblika in vsebina sodbe; v skladu s členom 19 je to določeno z zakonodajo države članice, v kateri je sodišče, ki obravnava zahtevek.

6.3.2. Jezik sodbe za vročitev

Čeprav Uredba določa obliko potrdila, ki ga izda sodišče na zahtevo ene od strank za namene priznavanja in izvrševanja⁽³⁹⁾, pa je treba sodbo obravnavati ločeno. Uredba ne določa, da bi morala biti sodba napisana v jeziku, ki ni jezik sodišča, ki izreče sodbo, vendar je treba glede na to, da se sodba strankam vroči, za vročitev izbrati ustrezen jezik,

da se izpolnijo pogoji iz ustrezne zakonodaje EU na tem področju⁽⁴⁰⁾. Kadar je za izpolnitev zahtev v zvezi z vročitvijo, ob upoštevanju določb ustreznega procesnega prava, sodbo treba prevesti, se stroški prevoda verjetno najprej prenesejo na osebo, ki je dobila sodbo in v interesu katere je, da se sodba izvrši. Ti stroški se lahko od dolžnika izterjajo kot del stroškov postopka.

6.3.3. Vročitev sodbe strankam

Člen 7(2) določa, da mora sodišče po izreku sodbe to tudi vročiti strankam na enega od načinov vročitve, ki so določeni v Uredbi (v zvezi s tem glej člen 13 in odstavek 4.2.3).

⁽³⁹⁾ V zvezi s potrdilom glej odstavek 8.3 in poglavje 8 glede priznavanja in izvrševanja na splošno.

⁽⁴⁰⁾ Glej odstavek 4.2.3 in uvodno izjavo (19).

6.4. Stroški

Sodba vsebuje nalog za plačilo stroškov. Eden ključnih ciljev evropskega postopka v sporih majhne vrednosti je, da stroški ostanejo čim nižji, kot je jasno razvidno iz člena 1 in uvodne izjave (29), zato člen 16 določa, da se ne prisodi povračilo stroškov, ki so neupravičeni ali nesorazmerni z zahtevkom. To je še zlasti pomembno, če uspešno stranko zastopa odvetnik ali drug pravni strokovnjak, saj se povračilo stroškov takega zastopanja v sodbi dodeli samo, če so stroški sorazmerni z vrednostjo zahtevka in so bili nujni. V skladu s tem načelom pravilo, ki ga je treba uporabljati na podlagi člena 16, določa, da se mora stranki, ki v pravdi ni uspela, s sodbo naložiti kritje stroškov postopka, ki se določijo v skladu z ustrežno nacionalno zakonodajo. Glej tudi odstavek 3.4 tega vodnika.

7

SEDMO POGLAVJE

Preskus in pravna sredstva

7.1. Preskus v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

Člen 18 Uredbe predvideva preskus sodbe, izdane v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. Ta je na voljo, ko je sodba izrečena zoper toženo stranko v korist tožeče stranke ali če je tožena stranka vložila nasprotno tožbo, sodišče pa je izreklo sodbo zoper tožečo stranko.

7.1.1. Razlogi za preskus

Tožena stranka, ki se ni spustila v postopek, ima pravico zahtevati preskus sodbe – z razpoložljivim postopkom v okviru nacionalne zakonodaje – pred pristojnim sodiščem države članice, v kateri je bila sodba izdana, kadar toženi stranki

- obrazec zahtevka ni bil vročen pravočasno ali tožena stranka na glavno obravnavo ni bila povabljena pravočasno in na način, ki bi ji omogočil pripravo obrambe, ali
- kadar tožena stranka ni mogla izpodbijati zahtevka zaradi višje sile ali izrednih okoliščin brez njene krivde,

pod pogojem, da je tožena stranka v obeh primerih izpodbijala sodbo, če je za to imela možnost, in sicer z uporabo razpoložljivih pravnih sredstev ali preskusa v okviru nacionalne zakonodaje.

Preskus bi bilo treba zahtevati v 30 dneh od dneva, ko je bila tožena stranka dejansko seznanjena z vsebino sodbe in je bila sposobna ukrepati, vendar najpozneje na dan prvega izvršilnega ukrepa, zaradi katerega postane njeno premoženje v celoti ali delno nerazpoložljivo. Rok se ne sme podaljšati (člen 18(2)).

OPOMBA: preskus sodbe, izdane v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, lahko v skladu s členom 18 poteka le v državi članici, v kateri je bila sodba izrečena, ne glede na to, kje se sodba izvrši.

V zvezi z določbo o preskusu iz člena 20 uredbe o postopku za evropski plačilni nalog je Sodišče v zadevi C-119/13, *eco cosmetics* (ECLI:EU:C:2014:2144) odločilo, da se v primeru, v katerem zahteve glede vročitve iz členov 13–15 uredbe o postopku za evropski plačilni nalog niso izpolnjene, člen 20 ne uporablja, zato bi se to vprašanje rešilo z nacionalnim pravnim sredstvom. Ta odločitev je lahko pomembna za razlago člena 18 uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti.

7.1.2. Rezultat preskusa

Če je preskus utemeljen na podlagi enega od razlogov iz Uredbe, je sodba, ki se preskuša, nična in neveljavna. Tožena stranka ne izgubi pravic, ki izhajajo iz katerih koli veljavnih nacionalnih pravil o pretrganju prekluzivnih ali zastaralnih rokov. Če se preskus zavrne, ostane sodba v veljavi (člen 18(3)).

7.2. Pravna sredstva

V skladu s členom 17 je vprašanje, ali je pravno sredstvo zoper sodbo na voljo v državi članici, v kateri je bila sodba izrečena, urejeno v nacionalni zakonodaji držav članic. Če je pravno sredstvo na voljo, veljajo v zvezi s stroški pravnega sredstva enaka pravila, kot veljajo za prvotni postopek v zvezi z zahtevkom. Informacije o tem, ali je pravno sredstvo na voljo in, če je, katero sodišče je pristojno, so na voljo na portalu e-pravosodje.

7.3. Pravno zastopanje v postopku preskusa in pravnih sredstev

Določbe iz člena 10 glede pravnega zastopanja se uporabljajo za postopke preskusa v skladu s členom 18 in prvotne postopke v zvezi z glavnim zahtevkom ter katero koli nasprotno tožbo, tako da stranke za te postopke ne potrebujejo pravnega zastopanja. Proučiti je treba, ali to

velja tudi v zvezi s pravnimi sredstvi zoper sodbo v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti v okviru nacionalnega procesnega prava. To je še posebej pomembno pri odločitvi o stroških, saj se v primeru pravnih sredstev v skladu s členom 17(2) režim stroškov, določen s členom 16, uporablja za vsa pravna sredstva in tudi za prvotni postopek. Prav tako se člen 16 uporablja za postopke preskusa v skladu s členom 18. V zvezi s tem je treba upoštevati pogoje iz uvodne izjave (29), da morajo biti vsi stroški, ki se dodelijo neuspešnemu pritožniku, sorazmerni z vrednostjo zahtevka ali so bili nujno potrebni, vključno s tistimi, ki izhajajo iz dejstva, da je nasprotno stranko zastopal odvetnik⁽⁴¹⁾.

⁽⁴¹⁾ Glej tudi odstavek 9.1.2.

8

OSMO POGLAVJE

Priznavanje in izvrševanje

8.1. Priznavanje in izvrševanje – Splošna načela

8.1.1. Odprava eksekviture

Sodba o zahtevku ali nasprotni tožbi v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, ki je izvršljiva v državi članici, v kateri je bila izdana, je enako izvršljiva v kateri koli drugi državi članici. Na podlagi člena 20(1) ni treba pridobiti potrdila o izvršljivosti v državi članici izvršbe, priznanju sodbe v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti pa tudi ni mogoče nasprotovati⁽⁴²⁾. V nobenem primeru v državi članici izvršbe ni dovoljen preskus vsebine. Sodba je izvršljiva ne glede na možnost pravnega sredstva⁽⁴³⁾. Vendar je treba upoštevati, da lahko oseba, ki želi izvršbo sodbe, ki jo izda sodišče v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, to stori z uporabo postopkov v okviru uredbe Bruselj I (prenovitev).

Člen 20(2) določa, da sodišče na zahtevo stranke brez dodatnih stroškov izda potrdilo v zvezi s sodbo, pri čemer uporabi standardni obrazec D (Priloga IV). Tej stranki na zahtevo priskrbi potrdilo v katerem koli drugem uradnem jeziku institucij Unije tako, da uporabi večjezični dinamični standardni obrazec, dostopen na evropskem portalu e-pravosodje.

Sodišče ni zavezano, da zagotovi prevod in/ali transliteracijo besedila, vpisanega v prazna besedilna polja v tem potrdilu.

8.1.2. Postopek izvršbe – veljavno pravo

V skladu s členom 21 postopek izvršbe ureja pravo države članice, v kateri poteka izvršba, ob upoštevanju določb uredbe o izvrševanju, sodba, izdana v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, pa se izvrši pod istimi pogoji kot sodba, izrečena v državi članici, v kateri se zahteva izvršba.

8.2. Zahteve evropskega postopka v sporih majhne vrednosti – postopek izvršbe

Za začetek postopka, ki bi lahko privedel do izvršbe sodbe, izdane v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti v skladu z Uredbo, oseba, ki zahteva izvršbo, zagotovi verodostojno kopijo sodbe, potrdilo v zvezi s sodbo iz člena 20(2) in po potrebi prevod v skladu s pravom države članice izvršbe. Države članice morajo zagotoviti informacije o tem, kateri jeziki, razen uradnih jezikov, so sprejemljivi (člen 21a(1)). Prevod informacij o vsebini sodbe v potrdilu iz člena 20(2) opravi pooblaščen prevajalec (člen 21a(2)). Informacije o jezikih,

⁽⁴²⁾ Glej uvodno izjavo (30).

⁽⁴³⁾ Glej člen 15(1) in uvodno izjavo (25).

ki so sprejemljivi za izvrševanje, so na voljo na evropskem portalu e-pravosodje.

Stranki, ki zahteva izvršbo, ni treba imeti pooblaščenca ali poštnega naslova v državi članici izvršbe, razen kadar gre za pooblaščen osebo, ki ji navedena stranka da navodila v zvezi z dejanskim potekom izvršbe (člen 21(3)). Navedeni stranki tudi ni treba v državi članici izvršbe predložiti nobene varščine, jamstva ali drugega pologa pred izvajanjem izvršbe (člen 21(4)).

8.3. Uporaba potrdila v zvezi s sodbo

8.3.1. Obrazec D

Obrazec potrdila v zvezi s sodbo, obrazec D, je predpisan v Prilogi IV k Uredbi. To potrdilo na zahtevo ene od strank izda sodišče, ki je izdalo sodbo v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. Taka zahteva se lahko poda na začetku postopka, za kar je predviden prostor v odstavku 9 obrazca zahtevka A, in, čeprav to v Uredbi ni izrecno določeno, kadar koli po izreku sodbe. Oseba, ki zahteva izvršbo sodbe v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, bi se morala zavedati, da potrebuje potrdilo, in zato pri sodišču čim prej zahtevati njegovo izdajo. Poleg tega mora sodišče paziti pri izpolnjevanju potrdila, saj bo na tem dokumentu temeljila izvršba. Zlasti je pomembno, da so navedene vse ustrezne informacije, ki bodo omogočile izvršitelju, pristojnemu za izvršbo, in drugim vpletenim, kot so bančni uslužbenci,

če je na primer zasežen bančni račun, da bodo razumeli pogoje izvršbe, podatke osebe, zoper katero se opravi, in zneske, določene v sodbi, za kar je predviden prostor na obrazcu D.

8.3.2. Jezik potrdila

Potrdilo bo morda treba tudi prevesti v ustrezen jezik države članice izvršbe. Vsaka država članica je dala na voljo informacije o tem, kateri jeziki so poleg uradnih jezikov sprejemljivi za izvršbo (glej člen 21a). Te informacije so na voljo na evropskem portalu e-pravosodje. Glej tudi odstavek 8.2 tega vodnika.

8.4. Odklonitev iz omejitev izvršbe

8.4.1. Odklonitev izvršbe v izjemnih okoliščinah

V skladu s členom 22 sodišče v državi članici izvršbe odkloni izvršbo sodbe na podlagi dejstva, da je nezdružljiva s prejšnjo sodbo, izdano v kateri koli državi članici ali v tretji državi, pod pogojem, da:

- je prejšnja sodba temeljila na istem dejanskem stanju in je bila izdana med istimi strankami ter izpolnjuje pogoje, potrebne za priznanje v državi članici izvršbe, in
- nezdružljivost sodbe s prejšnjo sodbo ni bila in ni mogla biti upoštevana kot ugovor v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti v državi članici, kjer je bila izdana.

8.4.2. Postopek za izpodbijanje izvršbe

Uredba ne določa postopka za vložitev vloge pri sodišču za izpodbijanje izvršbe sodbe na podlagi nezdržljivosti, saj to vprašanje ureja procesno pravo zadevne države članice. Podobno je običajno možno tudi, da sodišče v navedeni državi članici v skladu z nacionalno zakonodajo odkloni ali zaustavi izvršbo, če so bili zneski, določeni v sodbi v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, izplačani ali pa je bila sodba drugače izpolnjena.

8.4.3. Prekinitev ali omejitev izvršbe

Kadar stranka, zoper katero poteka izvršba sodbe, izdane v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, izpodbija sodbo ali kadar je tako izpodbijanje⁽⁴⁴⁾ še možno ali kadar stranka v skladu z Uredbo vložijo zahtevek za preskus sodbe, lahko sodišče ali drug pristojni organ v državi članici izvršbe v skladu s členom 23 na zahtevo navedene stranke:

- omeji postopek izvršbe na zaščitne ukrepe, kot je „zamrznitev“ bančnega računa ali plač;

- izvršbo pogojuje s predložitvijo takega jamstva, kot ga določi samo, ali
- v izjemnih okoliščinah prekine postopek izvršbe, tj. za določeno ali omejeno obdobje ustavi nadaljnji postopek.

8.5. Postopek za izvršbo sodbe v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

8.5.1. Koraki k izvršbi

Pridobitev sodbe in potrdila v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti je prvi korak k dejanskemu izvrševanju obveznosti, v zvezi s katerimi je bila sodba izdana. Za zagotovitev izpolnitve zadevnih obveznosti je treba sprejeti nadaljnje ukrepe za zagotovitev plačila ali izvršitve v primeru, da oseba, zoper katero je sodba izrečena, prostovoljno ne zagotovi skladnosti s sodbo z izvedbo plačila, sprejemanjem ali opustitvijo ukrepov, kot jih je odredilo sodišče, pri čemer so potrebni dejanski ukrepi za izvršbo sodbe.

⁽⁴⁴⁾ Besedo „izpodbijanje“, kakor je uporabljena tu, je treba razumeti kot pravno sredstvo zoper sodbo, če je tako pravno sredstvo možno v skladu z zakonodajo države članice, v kateri se nahaja sodišče, ki je izdalo sodbo, in izpodbijanje na podlagi nezdržljivosti, kakor je predvideno v členu 22 Uredbe. Glede na to, da je preskus v skladu s členom 18 Uredbe izrecno naveden v členu 23, se ta situacija ne sme razumeti kot vključena v pomen besede „izpodbijanje“ v skladu s členom 23.

8.5.2. Organi, pristojni za izvršbo

Za zagotovitev izvršbe sodbe je treba dati navodila organom ali agencijam v državi članici izvršbe, ki so pristojni za sprejetje izvršilnih ukrepov. To lahko vključuje pošiljanje dokumentov in navodil sodiščem v tistih državah članicah, v katerih je izvršba v pristojnosti sodišča, ali neposredno organom, pristojnim za izvršbo, kadar ti sprejemajo navodila za izvršbo sodbe neposredno v imenu strank. Podrobnosti v zvezi z organi, pristojnimi za izvršbo, v različnih državah članicah in informacije o izvrševanju sodb so na voljo na nacionalnih spletiščih in portalu e-pravosodje.

8.5.3. Jezikovna vprašanja – praktične posledice za izvršbo

Stranka, ki zahteva izvršbo sodbe, se mora zavedati, da je vprašanje jezika, ki se lahko pojavi, praktična in sodna zahteva. Na primer, če je v skladu z nacionalno zakonodajo, ki se uporablja za izvršbo sodb, listine treba vročiti toženi stranki, zoper katero se zahteva izvršba, v drugi državi članici, se v zvezi z jezikom uporabljajo ustrezne zahteve, določene v uredbi o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti in uredbi o vročanju. Poleg tega je treba opozoriti, da morajo sodišča, organi, pristojni za izvršbo, in druge osebe, vključene v postopek izvršbe, razumeti pogoje sodbe in potrdila, da bi lahko učinkovito izvedli izvršbo. To velja tudi za osebe, ki lahko sodelujejo kot tretje stranke, kot so

osebe v bankah in drugi imetniki premoženja osebe, zoper katero se zahteva izvršba sodbe.

8.6. Izvrševanje sodnih poravnav

Člen 12(3) določa, da si sodišče med postopki prizadeva doseči poravnavo med strankama. V skladu s členom 23a uredbe o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti se poravnava, ki jo potrdi sodišče ali je sklenjena pred sodiščem med evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti in je izvršljiva v državi članici, v kateri je tekel postopek, prizna in izvrši v drugi državi članici pod enakimi pogoji kot sodba, izdana v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti. Pri tem se smiselno uporabljajo določbe o priznavanju in izvrševanju sodb v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, obravnavane v prejšnjih pododstavkih.

9

DEVETO POGLAVJE

Zaključek

9.1. Pravno zastopanje

9.1.1. Za evropski postopek v sporih majhne vrednosti ni treba pooblastiti odvetnika

Člen 10 in uvodna izjava (15) določata, da zastopanje po odvetniku ni obvezno, zato se nobeno pravilo v zvezi s tem v skladu z nacionalno zakonodajo države članice ne uporablja za evropski postopek v sporih majhne vrednosti. Podobno člen 21(3)(a) jasno določa, da se za izvršbo sodb v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti ne zahteva, da bi stranka morala imeti pooblaščenega zastopnika v državi članici izvršbe. To ne vključuje zastopnikov, ki dejansko izvajajo izvršilne ukrepe v navedeni državi, kot so Huissiers de justice, Deurwaarders in Messengers at Arms. Razlog, zaradi katerega se pravno zastopanje ne zahteva, je zmanjšanje stroškov spora.

9.1.2. Stroški za pooblastilo odvetnika

Stranka, ki razmišlja, da bi za zahtevek v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti pooblastila odvetnika, se mora zavedati, da tudi če se zahtevku ugodí in se izda sodba, obstaja tveganje, da sodišče ne bo dovolilo, da stroške odvetnika krije nasprotna stranka, saj na podlagi člena 16 sodišče ne prisodi povračila stroškov, ki so neupravičeni ali nesorazmerni z zahtevkom. V uvodni izjavi (29), ki navaja namene in cilje evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, vključno s potrebo po doseganju enostavnosti in stroškovne učinkovitosti, je navedeno, da

bi morale sodišče pri proučitvi, kateri stroški so sorazmerni z zahtevkom, upoštevati dejstvo, da je drugo stranko, v korist katere je bila izdana sodba, zastopal odvetnik.

9.2. Informacije in pomoč

9.2.1. Informacije – splošno

V uredbi o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti obstajajo različne določbe glede informacij, ki jih dajo na voljo države članice v zvezi z različnimi vidiki evropskega postopka v sporih majhne vrednosti. Člen 24 določa, da države članice med seboj sodelujejo in zlasti prek Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah obveščajo splošno in strokovno javnost o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti. Zlasti se v skladu s členom 25 od držav članic zahteva, da Evropski komisiji sporočijo naslednje vidike evropskega postopka v sporih majhne vrednosti:

- katera sodišča so pristojna za izdajanje sodb v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti;
- načine sporočanja, ki so sprejemljivi za države članice za prejem obrazca zahtevka v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti;

- organe ali organizacije, pristojne za zagotavljanje praktične pomoči v skladu s členom 14;
- načine elektronskega vročanja in sporočanja, ki so razpoložljivi in dopustni v skladu s členom 13, in osebe ali morebitne vrste poklicev, za katere velja pravna obveznost, da sprejmejo elektronsko vročitev ali sporočanje;
- sodne takse za evropski postopek v sporih majhne vrednosti in metode njihovega izračuna ter načine plačila v skladu s členom 15a;
- dopustna pravna sredstva in roke, v katerih je treba taka pravna sredstva vložiti;
- postopke za vložitev zahtevka za preskus iz člena 18 in sodišča, ki so pristojna za takšen preskus;
- jezike, sprejemljive za potrdilo v zvezi s sodbo v okviru evropskega postopka v sporih majhne vrednosti v skladu s členom 21a(1);
- organe, ki so pristojni za izvršbo, in organe, ki so pristojni za namene člena 23;
- organe, ki so v državah članicah pristojni za izvrševanje, vključno z izdajo katerega koli naloga za prekinitev ali omejitev izvršbe;

obenem pa morajo Komisijo tudi obvestiti o vseh naknadnih spremembah teh informacij. Komisija navedene informacije javno objavi. Predvsem to stori prek portala e-pravosodje.

9.2.2. Informacije in pomoč strankam

Poleg splošnih informacij o delovanju evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, ki se dajo na voljo, se posameznim strankam zagotovijo pomoč in informacije v različnih fazah postopka. To vključuje naslednje:

- v skladu s členom 11 je treba strankam nuditi praktično pomoč (glej odstavek 3.1 tega vodnika);
- v skladu s členom 12 sodišča po potrebi strankam zagotovijo informacije o postopkovnih vprašanjih (glej odstavek 5.6.3 tega vodnika);
- v skladu s členom 14 sodišča obvestijo stranke o posledicah zamude rokov, ki jih je določilo sodišče (glej odstavke 4.6, 5.2, 5.7 in 6.2.2 tega vodnika).

Prav tako je treba upoštevati, da države članice zagotovijo, da je obrazec zahtevka, tj. obrazec A, na voljo na vseh sodiščih, na katerih se lahko začne evropski postopek v sporih majhne vrednosti.

9.3. Pregled evropskega postopka v sporih majhne vrednosti

V skladu s členom 28 je Uredba predmet pregleda do 15. julija 2022. Poročilo Komisije bi moralo vsebovati pregled delovanja evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, vključno z: (a) oceno, ali je finančna omejitev iz člena 2(1) – ki od 15. julija 2017 znaša 5 000 EUR – ustrezna za doseganje olajšanja dostopa do pravnega varstva v čezmejnih zadevah za državljane ter mala in srednja podjetja; in (b) oceno, ali je primerna razširitev področja uporabe evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, zlasti na zahtevke iz naslova plač, da se olajša dostop do pravnega varstva za zaposlene v čezmejnih delovnih sporih.

Referenčni material in spletne povezave

Evropski portal e-pravosodje je enotna vstopna točka za vse ustrezne informacije o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti; odgovornost za zagotavljanje informacij o evropskem postopku v sporih majhne vrednosti je razdeljena med države članice in Evropsko komisijo.

A) Obrazci, ki se uporabljajo v evropskem postopku v sporih majhne vrednosti

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims_forms-177-sl.do

B) Nacionalne informacije o uporabi postopka, vključno s pristojnimi sodišči, in druge informacije v skladu s členom 25

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-sl.do

Uredba (ES) št. 861/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2015/2421 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2015 o spremembi Uredbe (ES) št. 861/2007 o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti in Uredbe (ES) št. 1896/2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog.

PRINT	ISBN 978-92-76-08282-8	doi:10.2838/57290	DS-01-19-470-SL-C
PDF	ISBN 978-92-76-03884-9	doi:10.2838/469751	DS-03-19-355-SL-N

Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiten z avtorskimi pravicami Evropske unije, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov pravic.

Naslovnica: © Shutterstock

Fotografije znotraj vodnika: str. 6, 8, 16, 21, 29, 55, 59, 65 © Shutterstock / str. 15, 21, 52, 66 © Unsplash / str. 30, 37, 38, 41, 46, 51, 56, 60, 69 © Pexels

© Evropska unija, 2019

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za več informacij o civilnem pravu EU obiščite portal e-pravosodje:
<https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=sl&action=home>

Sledite nam

<https://www.facebook.com/EUJustice/>

https://twitter.com/EU_commission

Evropska pravosodna mreža
v civilnih in gospodarskih zadevah

